

සත්‍ය ඥාන විදර්ශනා දේශනා

අරණ්‍ය සේනාසනවාසී පූජ්‍ය මාතර කස්සප ස්වාමීන් වහන්සේ.

ප්‍රථම මුද්‍රණය

ශ්‍රී බු.ව 2560 - පාලන වර්ෂ 2016

දෙවන මුද්‍රණය

ශ්‍රී බු.ව 2561 - පාලන වර්ෂ 2017

“අමතං දදෝ ව සෝ හෝති, යෝ ධම්මමනුසාසති”

“යමෙක් ධර්මානුශාසනය කරන්නේද, හේ අමානය දෙන්නේය.”

ධර්ම දානය පිණිසයි.

මාතර, ගොඩගම, ජය නිවසේ පදිංචිව සිට පරලෝසැපත් සිය ස්වාමිපුරුෂයාවන බෙනටි මද්දෙගේ කොච්චුවක්කු මහතාට සහ සිය දෙමාපියන්ටද ස්වාමිපුරුෂයාගේ දෙමාපියන්ටද දෙපාර්ශවයේම සියලුම මියගිය ඥාතීන්ටද නිවන්සුව පතා, කොච්චුවක්කු මහතාගේ බිරිද ජී ගමගේ මහත්මිය විසින් ඇයගේ පැවිදි පුත් මාතර කස්සප හිමියන්ටත් ඇයටත් සුඡ්වත් වන දරුවනටත් ඔවුන්ගේ ස්වාමි භාර්යාවන්ටත් මුනුබුරු මිනිබිරියන් වන ලෙසඳු බන්ධාරිගොඩ, බිනායා කොච්චුවක්කු, නෙසඳු රාජපක්‍ෂ, සෙසඳු රාජපක්‍ෂ, රන්දු බන්ධාරිගොඩ, පහනදී රාජපක්‍ෂ සහ බාල මිනිබිරිය බිනුරි බන්ධාරිගොඩ සහ මුණුබුරු කුල්සර නිමන්සිත් කොච්චුවක්කු යන දරුදැරියනටත් සියලුම ඥාති හිතමිත්‍රාදීන්ටත් නිදුක් නිරෝගිව සුවපත් භාවයද දීර්ඝායුසද පතා මුනුබුරු මිනිබිරියන්ගේ අධ්‍යාපන කටයුතුද සර්වාප්‍රකාරයෙන් සාර්ථක වීම සඳහාද සියලු දෙනාටම මේ ගෞරව බුද්ධ ශාසනයේම මේ ආත්ම භාවයේම උතුම් නිවන් සුව නිදුක් නිරෝගිව සුවසේ අවබෝධ කරන්නට මේ ධර්ම දානයමය පින් හේතුවේවායි පහමින් මේ සදහම් පුස්ථකය මුද්‍රණය කරවා නොමිලේ බෙදා දෙන ලදී.

මෙම සදහම් පුස්ථකය ඵලලත් මේ පින්වතුන් වෙනත් නිවන් මග පතනා පින්වත් ඇත්තකුට මෙම පුස්ථකය ලබා දීමටද කාරුණික වෙත්වා! මෙම ධර්ම පුස්තකය නැවත මුද්‍රණය කර නොමිලේ ධර්ම දානයක් ලෙස බෙදා හැරීම සඳහා කැමති ශ්‍රද්ධාවන්ත පින්වතුනට "තනි කුටිය", බැද්දේගම්මැද්ද, අපරැක්ක, මාතර යන ලිපිනයෙන් එහි මුල් පරිගණක මෘදු පිටපත නොමිලේ ලබාගතහැකිබව කාරුණිකව දන්වා සිටිමු. (මුද්‍රණ වියදම එක් පොතක් සඳහා රුපියල් 25කි.)
දුරකථන අංකය: 071 - 801 77 83

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස.

ශ්‍රී ද්ධා බුද්ධි සම්පන්න පිනවත්ති, මේ පින්වත් ඇත්තෝ සියලු දෙනාම මේ ඓතිහාසික මාතර බෝධිරාජයාණන් වහන්සේ අභියසට රැස් වෙලා මේ ධර්ම ශ්‍රවණය කරන වෙලාව. ඉතින් මේ පින්වත් ඇත්තෝ හොඳින් කල්පනා කරගන්නට ඕනේ මේ ධර්ම ශ්‍රවණය කරන අවස්ථාවේ ශ්‍රවණය කරනු ලබන්නා වූ මේ ධර්මය මනාව මැනවින් අසන්නට ශ්‍රවණය කරන්නට. ඒ වගේම මේ පින්වත් ඇත්තෝ ඡුවනින් මෙතෙහි කරන්නට නැවත නැවතත් ඡුවනින් මෙතෙහි කරන්නට අධිෂ්ඨාන කරගෙනයි මේ ධර්මය ශ්‍රවණය කරන්නට ඕනේ. ඉතින් මේ පින්වත් ඇත්තෝ මතක් කරගන්න මගේ සම්මා සම්බුදුවූ ඒ භාග්‍යවත් වූ අරහත් ගෞතමනම් වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ බරණැස ඉසිපතන නම් වූ මීගදායේදී ඇසළ පොහොදින ශ්‍රමණයෙකු විසින් හෝ බ්‍රාහ්මණයෙකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මාරයකු විසින් හෝ ලෝකයේ අන් කිසිවකු විසින් හෝ නොපැවැත්විය හැකි මේ අනුත්තර වූ ධර්ම වක්‍රය දේශනා කරල මේ ලෝකයට වතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය අවබෝධ කරන්නට පිහිටවනු ලැබුවා. ඉතින් ඒ පිහිටවනු ලැබූ දහම ඉහතින් සදහන් කල කිසිවකුටත් නැවත වෙනස් කරන්නට බැහැ. ඉතින් මේ ධර්ම දේශනාව මා විසින් මේ අවස්ථාවේ මේ ඇත්තන්ට ඉතාමත් මෙමන්ත්‍රී සිතින් යුක්තව දේශනා කරනු ලබනවා. මගේ සම්මා සම්බුදු වූ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී මුඛ දේශනාවට අදාලවයි මේ ධර්ම දේශනය සිදු කරනු ලබන්නේ. ඉතින් මේ පින්වත් ඇත්තන්ට මේ ධර්මය ශ්‍රවණය කිරීම තුලින් මේ ගෞතම බුද්ධ ශාසනයේ මේ ආත්ම භාවයේම උතුම් වතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මයන් නිදුක් නිරෝගීව සුවසේ අවබෝධ වීම සදහා හේතු වාසනා වේවා කියා ප්‍රාර්ථනා කරමින් ආශිර්වාද කරමින් මේ සියලු ඇත්තන්ට නැවත නැවතත් මේ වතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මයන් නිදුක් නිරෝගීව සුවසේ අවබෝධ කරගැනීම සදහා හේතු වේවා වාසනා වේවා කියල නැවතත් ප්‍රාර්ථනා කරමින් ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් මේ ධර්ම දේශනය ආරම්භ කරනු ලබනවා.

මේ පින්වත් ඇත්තන්ට මා විසින් මීට ඉහතින් සදහන් කල සූත්‍ර පාඨය උපුටා ගනු ලැබුවේ සංයුක්ත නිකායේ බන්ධ සංයුක්තයේ උපය වර්ගයේ සත්තට්ඨාන සූත්‍රය ඇසුරින්. මේ සත්තට්ඨාන සූත්‍රය ඇසුරින් පැයකට එකභමාරකට ආසන්න කාලයක් තුල දේශනා කිරීමට ලැබෙන්නේ රූපය පිලිබද පමණයි. ඉතින් මගේ සම්මා සම්බුදු බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනු ලබනවා මේ රූපය පිරිසිදු දකින්නා කිසියම් අවස්ථාවකදී උතුම් වූ අනාගාමී ඵලයට පත් වෙනවා කියල. ඉතින් ඒකයි මම මේ ඇත්තන්ට මේ ධර්මය හොඳින් ශ්‍රවණය කරන්නට නුවණින් මෙතෙහි කරන්නටයයි කිවුවේ. අවදියෙන් ඉන්නට ඕනේ සිහියෙන් කල්පනාවෙන් ඉන්නට ඕනේ යයි කියන්නේ. මම දැන් මතක් කරන්නම් මගේ සම්මා සම්බුදු වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉහත සූත්‍රපාඨයට අනුව දේශනා කරනවා සත් ස්ථානයක් පිලිබදව දක්ෂවන්නාවූ තුන් ආකාරයකින් නුවණින් මෙතෙහි කරන්නා වූ ඒ පින්වත් භික්ෂුව කිසියම් කාලයකදී ඒ ඒ අවස්ථාවන් සම්පූර්ණ කරගත්තට පස්සේ උතුම් වූ අරහත් භාවයට පත්වෙනවා කියල. එතකොට මම මේ සූත්‍රයෙන් මේ වෙලාවේ විස්තර කරන්නට උත්සහවත් වෙන්නේ නිවන පිණිස මේ ඇත්තෝ අනිවාර්යෙන්ම දැනගතයුතු වූ රූපය පිලිබදවයි. ඒ වගේම කාලවෙලාව අනුව මේ ඇත්තන්ට නාමය පිලිබදවත් උතුම් නිවන පිණිසම හේතුවන ලෙස කිසියම් ප්‍රමාණයකින් දේශනා කරන්නට හැකිවෙයි සිතනවා.

ඉතින් සූත්‍රයට අනුව කතමඤ්ච භික්ඛවේ, රූපං කියල බුදුරජාණන් වහන්සේ ඒ භික්ෂුන් වහන්සේලාගෙන් විමසනු ලබනවා. සම්මා සම්බුදු වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ ම නැවතත් දේශනා

කරනු ලබනව “වත්තාරෝව හික්බවේ, මහා භූතා චතුන්නඤ්ච මහා භූතානං උපාදාය රූපං. ඉදං වුවවති හික්බවේ රූපං” කියල. මොකද්ද මේ දේශනා කරන්නේ, පින්වත් මහණෙනි, මහා භූතයන්

සතරත් ඒ සතර මහා භූතයන්ගේ උපකාරයෙන් හැදෙන්නා වූ රූපයනුත් තමයි රූපය කියල කියන්නේ. ඉතින් බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉහත ආකාරයට රූපය කුමක්දැයි කියල දේශනා කරන්නේ එම සූත්‍රයේ ඉහතින් සත් ස්ථානයක දක්ෂ වන ආකාරය විමසනු ලබන නිසයි. එහිදී රූපං පජානාතී, රූප සමුදයං පජානාතී, රූප නිරෝධං පජානාතී, රූප නිරෝධ ගාමිණී පටිපදං පජානාතී, රූපස්ස අස්සාදං පජානාතී, රූපස්ස ආදීනවං පජානාතී සහ රූපස්ස නිස්සරණං පජානාතී වශයෙන් බුදුරජාණන් වහන්සේ රූපය සත් ආකාරයකට සත් ස්ථානයක දක්ෂ වන ආකාරයට වෙන් කොට දේශනා කරනු ලබනව. මෙහි සරළ තේරුම වන්නේ රූපය යනු කුමක්දැයි දැනගන්නවා, රූපයේ හටගන්නේ කොහොමද කියලත් දැන ගන්නවා, රූපයේ නැතිවීමට හේතුවත් දැනගන්නවා, ලෝකෝත්තර වශයෙන් රූපය නැතිකරන්නේ කුමන මාර්ගයෙන්ද කියලත් දැන ගන්නවා. රූපය නිසා යම් ආශ්වාදයක් විදිනවනම් එයත්, එහි ආශ්වාදය විදීම නිසා ඇතිවන ආදීනවයත් රූපය කෙරෙහි කලකිරීමෙන් ඉන් නිදහස් වීමත් අවබෝධ කරගන්නවා යන්නයි.

ඉතින් රූපය දැනගන්නවා යන්නට දීපු පිලිතුර වශයෙනුයි බුදුරජාණන් වහන්සේ සතර මහා භූතයනුත් ඒ සතර මහා භූතයන්ගේ උපකාරයෙන් හැදෙන්නාවූ රූප පිලිබදවත් දේශනා කලේ. එතකොට මේ ඇත්තන්ට මෙතැන් සිටයි මම මේ ධර්ම දේශනය කරන්නට බලාපොරොත්තු වන්නේ. ඒ අනුව සම්මා සම්බුදු වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කලේ වත්තාරෝව මහා භූතා කියලයි. වත්තාරෝව මහා භූතා කියන්නේ මොනවද? පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ ධාතුනුයි. කවමදාවත් මග වඩන අතර මේ සතර මහා ධාතුන් ඇසටවත් හිතටවත් දකින්නට ඕනේ කියන තැන ඉන්න එපා. ඒක මේ ඇත්තන්ට බැහැ. එනිසා එයට කාලය නාස්තිකරන්න එපා. දවසක සතර මහා ධාතුන්ගෙනුත් සිත ඉබේම නිදහස් වෙවි. නමුත් ධාතුන්ගේ ලක්ෂණ වශයෙන් සසම්භාර වශයෙන් ආරම්භ වශයෙන් සම්මුති වශයෙන් ඉගන ගන්න උත්සාහවත් වෙන්න. එය අපට ප්‍රයෝජනවත් වෙනවා. එතකොට අභිධර්ම පිටකයේ සදහන් වෙනව ශුද්ධාශ්ඨකය පිලිබදවත්. ඒ කියන්නේ මේ ධාතු හතර උපකාරයෙන් රූප හටගන්නා විට ඒ කියන්නේ තේරෙන විදියට දේශනා කලොත් ඒ ධාතු රාශිභූත වෙනකොට ඒ ධාතුන් සමග වර්ණ, ගන්ධ, රස, ඕජා හටගන්නවා කියලයි. ඒවායින් අපට වර්ණ ඇසට පමණක්ද ගන්ධ නාසයට පමණක්ද රසයන් දිවට පමණක්ද ඒ ධාතුන් එකිනෙක ගැටීම නිසා ඇතිලේලීම නිසා ඇතිවන ශබ්දයන් කනට පමණකුත් දැනගත හැකියි. ඒ වගේම අප ගන්නා කබලිංකාර ආහාරය හේතුවෙන් ඉහත සියළු ආයතන සහිත කය පවත්වා ගැනීමට, ආයතන හයෙහි ප්‍රසාදයන් සකස් කිරීමට ඕජාව උපකාරී වෙනව. නමුත් ප්‍රසාද හටගත්තොත් නැවත ස්පර්ශය හටගන්නවා. ස්පර්ශ ආහාරය නිසා මනෝසංවේතනා ආහාරයත් ඒ නිසා විඥාන ආහාරයත් වශයෙන් නැවත ආහාර වක්‍රයක් සකස් වෙනව කියලත් දැනට මතක තියාගන්න.

එතකොට පඨවි ගතිය කියල මේ ඇත්තෝ කියන්නේ මොකක්ද? තද ගතියයි. පඨවි ගතිය කියල මේ ඇත්තෝ බලාපොරොත්තු වන්නේ තද ගතියයි. තද ගතිය කියන්නේ මේ ඇත්තන්ගේ කයට දැනෙන ගතියක්. ඒ වගේ, ධාතුන්ගේ ගති ලක්ෂණවලින් හදුනාගැනීමට අපි කියන්නේ ලක්ෂණ පඨවි, ලක්ෂණ ආපෝ, ලක්ෂණ තේජෝ, ලක්ෂණ වායෝ කියලයි. තද ගතිය කයේ ස්පර්ශයෙන්මයි දැනගන්නේ, නමුත් ඇසෙන්ද පඨවියේ කර්කශ රළු ලක්ෂණයන් අරමුණු වෙනවා. ස්වාමීන්වහන්සේ මේ පුටුවේ අසුන් ගෙන ඉන්නකොට ස්වාමීන්වහන්සේගේ පිටට දැනෙන තද

ගතිය අත් වලට දැනෙන තද ගතිය කකුල්වලට දැනෙන තද ගතිය. මේ කියන්නේ මොකද්ද මේ? පයවී ගතියයි. එතකොට මේ ඇත්තේ මේ ස්ථානයන්හි අසුන්ගෙන ඉන්නකොට මේ ඇත්තන්ගේ කයේ ඒ ඒ ස්ථානයන්ට දැනෙන තද ගතිය තමයි පයවී ගතිය. පයවී ස්වභාවය. එහෙනම් මේ ඇත්තන්ට පයවී ධාතුචේ ස්වභාවය තව තවත් අවබෝධ කරගන්න මෙහෙමත් පුළුවන්. පයවීය කියන්නේ වැගිරෙන ස්වභාවයක් නෙවෙයි. ගලන ස්වභාවයක් නෙවෙයි. උණුසුම් සීතල ස්වභාවයකුත් නෙවෙයි. පයවීය කියන්නේ පයවීයටමයි. මේ ඇත්තේ කල්පනා කරන්නට ඕනේ

පුම්බන හැකිලෙන ස්වභාවයද පයවීය කියන්නේ? නැහැ. පයවීය කියන්නේ මේ ඇත්තන්ට කයට දැනෙන තද ගතියයි. තද ගතිය දැනෙනකොට තද ගතිය විතරයි. මේ ඇත්තේ හොඳට මතක තියාගන්න වටිනව. වැගිරෙන ස්වභාවයක් තද ගතියේ නැහැ කියල. දැන් මේ ඇත්තේ කල්පනා කරන්න තද ගතිය ප්‍රකට වෙලා හටගත්ත දෙයක තව තියන ලක්ෂණ මොනවද?

වර්ණයක් තියෙන්නට පුළුවන්. නිශ්චිත හැඩයක් තියෙන්නට පුළුවන්. නිශ්චිත හැඩයක් කියන්නේ මොකද්ද? රවුම්, කොටු, තුන්හුලස් හරි එහෙමත් නැත්නම් අපිලිවෙලට සැකසුණු නිශ්චිත හැඩයක් තියෙන්න පුළුවන්. ඒත් ඒක පියවී ඇසට පෙනෙන විදියට හැම මොහොතෙම හැඩය වෙනස් වෙන දෙයක් නෙවෙයි. ඒ කියන්නේ තදගතිය ප්‍රකට වෙලා ධාතුන් රාශී භූත වෙනකොට එයට නිශ්චිත හැඩයක් ලැබෙනව. එතකොට මේ ඇත්තේ කල්පනා කරන්න. එහෙනම් තද ගතියෙන් යුක්ත දේවල්වලට හැඩ තියෙනවා, වර්ණ තියෙනවා. අවර්ණ නමුත් නිශ්චිත හැඩයක් තියන වීදුරු වගේ දේවලුත් තද ගතියට අයිතියි. තද ගතිය ප්‍රකට වෙලා හටගත්ත වැලි කැටය තද ගතියයි. එයට නිශ්චිත වර්ණයකුයි හැඩයකුයි පවතිනව. ඒ වුනාට තද ගතිය ප්‍රකට වෙලා හටගත්ත බොරලු කැටයේ වර්ණයයි හැඩයයි වැලි කැටයේ වර්ණයටයි හැඩයටයි වඩා වෙනස්. ඒ වර්ණයයි හැඩයටයි වඩා කලු ගල් කැටයේ වර්ණයයි හැඩයයි වෙනස්. ඒ වර්ණයටයි හැඩයටයි වඩා මේ බිත්තිවල වර්ණයයි හැඩයයි වෙනස්. මේ බිත්තිවල වර්ණයයි හැඩයටයි වඩා මේ පින්වත් ඇත්තේ දකින මේ වහලයේ තිබෙන පරාලයේ වර්ණයයි හැඩයයි වෙනස්. ඒ පරාලයට ඉහලින් තියන මේ ඇත්තේ දකින උළු කැටයේ වර්ණයයි හැඩයයි ඊටත් වෙනස්.

ඊට වඩා මේ ස්වාමීන්වහන්සේ වැඩ ඉන්නා ආසනයේ වර්ණයනුයි හැඩයනුයි වෙනස් නේද? ඒ වගේම මේ ඉදිරියේ තියෙන මේසයේ වර්ණයයි හැඩයයි වෙනස්. හොඳට බලන්න. මේ ඉදිරියෙන් තියෙන මොනවාම හරි දෙයක් තියනවනම් ඒවායේ වර්ණයන් හැඩයන් වෙනස්. මේ ඉදිරියෙන් වැඩ ඉන්නා බුදුරජාණන් වහන්සේගේ වර්ණයයි හැඩයටයි වඩා මේ චෛත්‍ය වහන්සේගේ වර්ණයයි හැඩයයි වෙනස්. ඒ හැඩයටයි වර්ණයටයි වඩා බෝධිත් වහන්සේගේ වර්ණයයි හැඩයයි වෙනස්. මේ වැඩ ඉන්නා බෝධිත් වහන්සේගේ වර්ණයයි හැඩයටයි වඩා පාරෙන් එහා පැත්තේ තියන මාර ගහේ වර්ණයයි හැඩයයි වෙනස්. ඊටත් වඩා බස්නැවතුම ලග තියන කොහොඹ ගසේ වර්ණයයි හැඩයයි වෙනස් නැද්ද? ඒ කොහොඹ ගහේ වර්ණයටයි හැඩයටයි වඩා පොල්ගස්වල වර්ණයයි හැඩයයි වෙනස්. මේ විදියට ඉදිරියෙන් වාඩිවෙලා ඉන්නා පිරිමි ඇත්තන්ගේ වර්ණයටයි හැඩයටයි වඩා කාන්තා ඇත්තන්ගේ වර්ණයන් හැඩයන් වෙනස්.

කාන්තා ඇත්තන් ගත්තත් ඒ ඒ ඇත්තන්ගේ වර්ණයන් හැඩයන් වෙනස්. කෙනෙකුගේ නාසයේ වර්ණයයි හැඩයයි තව කෙනෙකුගේ නාසයේ වර්ණයයි හැඩයයි නෙවෙයි. තවත් කෙනෙකුගේ කන් වර්ණයයි හැඩයයි තවත් කෙනෙකුගේ කන් වර්ණයයි හැඩයයි නෙවෙයි. ඉතින් මේ

ඇත්තෝ කල්පනා කරන්න මොනවද මේ විවිධ වර්ණයන්ගෙන් විවිධ නිශ්චිත හැඩයන්ගෙන් රාශීභූත වෙලා අපිට පෙනෙන්නට තියෙන්නේ. පයවි ධාතුව ප්‍රකට වූන දේවල්. මේ ඇත්තන්ට අසල ඉන්න කෙනා වැගිරෙනව වගේ ජේනවද? වැක්කෙරෙනව වගේ ජේනවද? ගලන වැගිරෙන ස්වභාවයක් මේ ඇත්තන්ට අවට ඉන්න ඇත්තන්ගේ පෙනෙන්නට නැහැ. එහෙනම් අසල ඉන්න කෙනා ප්‍රකට කරන් ඉන්නේ ආපෝ ධාතුවද? ඒ කියන්නේ ගලන වැගිරෙන ස්වභාවයද එහෙම නැතිනම් නිශ්චිත හැඩයක් වර්ණයක් සහිතව හටගන්නා පයවි ගතිද? පයවි ගතියි. හැබැයි මෙතන්දි ගන්නේ රූප ආරම්භණයයි කියල මතක තියාගන්න. ඇත්තටම පයවිය ප්‍රකට කයේ ස්පර්ශයටයි. නමුත් පයවිය ප්‍රකට වෙනකොට නිශ්චිත වර්ණ හැඩ හටගන්නා නිසයි එහෙම අරමුණු කරල

ඇහුවේ. ඉතිං එහෙනං අසල ඉන්න එයාගේ කයේ ප්‍රකට කරන්නේ පයවි ගතියයි. ඒ විදියට මේ ඇත්තන්ගේ කෙස් ලොම් නිය දත් කියල කොටස් 20ක්ම ප්‍රකට වෙලා තියෙන්නේ පයවිය නේද? එහෙනම් මේ ඉදිරියෙන් ගොඩ ගැහිල තියෙන්නේ වාඩි වෙලා වගේ ජේන්නේ පයවි ධාතූ ගොඩවල් ටිකක් නේද? පයවි ධාතුවේ ස්ත්‍රී පුරුෂ වෙන් කරන්න මේ ඇත්තන්ට පුළුවන්ද?

මස් ගොඩක ගැහැණු පිරිමි මේ ඇත්තන්ගේ ඇහෙන් බලල අතින් අල්ලල ගද සුවද හරි රස හරි බලල කියන්න පුළුවන්ද? මස් ගොඩේ ප්‍රකට පයවියයි. එහි ගැහැණු පිරිමි කියන්න බැහැ මේ ඇත්තන්ටවත් මටවත්. ඒ වගේම තද ගතියට පයවියට මේ ඇත්තන්ට වටිනාකමක් දෙන්න පුළුවන්ද? එහෙමත් බැහැ. මේ පුටුවේ තද ගතිය රූපියල් 50යි. මේ මේසේ තද ගතිය රූපියල් 100යි කියල දෙන්න පුළුවන්ද? එතකොට මේසෙටද වටිනාකම දෙන්නේ නැතිනම් තද ගතියටද? නුවණින් විමසල නැවත නැවත විමසල බලන්න උත්සාහවත් වෙන්න. මේ පින්වත් ඇත්තෝ මුදල් ගෙවන්නේ තද ගතියට නෙවෙයි. පුටුවටයි.

එතකොට මම දැන් පෙන්නුවේ බාහිර පයවි ධාතුව පිලිබදව. එහෙනම් ආයෙත් මතක් කරගන්න පයවිය ප්‍රකට වෙනකොට නිශ්චිත වර්ණ හැඩ හටගන්නවා. එහෙම හටගන්න බව දැනගෙන දැන් කල්පනා කරන්න තමන්ගේ කය ඇසුරු කරගෙන පවතින පයවි ධාතුව ප්‍රකට කොටස් මොනවද කියලයි, ඒවායේ වෙනස්වීම් ස්වභායනුයි. එහෙමනම් කෙස් ගහේ වර්ණයයි හැඩයයි වගේද නියපොත්තේ වර්ණයයි හැඩයයි? කෙස් ගහේ වර්ණයයි හැඩයයි වගේ නෙවෙයි නියපොත්තේ වර්ණයයි හැඩයයි. නියපොත්තේ වර්ණයයි හැඩයයි වර්ණයයි වගේද දතේ වර්ණයයි හැඩයයි? දතේ වර්ණයයි හැඩයයි වගේද දිවේ වර්ණයයි හැඩයයි. දිවේ වර්ණයයි හැඩයයි වගේ ද යටිතොලේ වර්ණයයි හැඩයයි? යටි තොලේ වර්ණයයි හැඩයයි වගේද උඩු තොලේ වර්ණයයි හැඩයයි. තොලේ වර්ණයයි හැඩයයි වගේද මේ ඇත්තන්ගේ නාසයේ වර්ණයයි හැඩයයි? නාසයේ වර්ණයයි හැඩයයි වගේද මේ ඇත්තන්ගේ කනේ වර්ණයයි හැඩයයි? කනේ වර්ණයයි හැඩයයි වගේද මේ ඇත්තන්ගේ අතේ වර්ණයයි හැඩයයි? අතේ වර්ණයයි හැඩයයිද මේ ඇත්තන්ගේ අල්ලේ වර්ණයයි හැඩයයි? අල්ලේ වර්ණයයි හැඩයයිද රේඛාවල වර්ණයයි හැඩයයි? කකුලේ මාපට ඇඟිල්ලේ වර්ණයයි හැඩයයි ද අතේ මාපට ඇඟිල්ලේ වර්ණයයි හැඩයයි? තේරෙනවද මේ පින්වතුන්ට. එතකොට ඇසේ තියන කලු ඉංග්‍රියාවේ වර්ණයයි හැඩයයිද? ඇසේ තියන සුදු ඉංග්‍රියාවේ වර්ණයයි හැඩයයි. ජේනවද? මොකද්ද වෙලා තියන්නේ? පයවි ධාතුවේ නානත්වය. පයවි ධාතුවේ නානත්වය කියන්නේ? පයවි ධාතුව ප්‍රකට වෙලා රාශී භූත වෙනකොට වර්ණයන් හැඩයන් වෙනස් වෙනවා. රස, ගද, ඕජාවන් කෘත්‍යයන් වෙනස් වෙනවා. ඊට පස්සේ අපි ඒවට විවිධ නම් ගම් දාගන්නව. ඒකයි මේ ඇත්තෝ ඇත්තටම අවබෝධ කරන්න ඕන. එහෙම

බලල කියන්න. මේ ඇත්තෝ මේ ස්වාමීන් වහන්සේ අසුන්ගෙන ඉන්න හැඩයටයි වර්ණයටයි කියන නම මොකද්ද? පුටුව කියලනේ. පැහැදිලියිද?

එතකොට මම තවත් දෙයක් මේ ඇත්තන්ට මතක් කරන්නම්. දැන් මේ විදියට කයේ බාහිර පයවි ධාතුව ප්‍රකට කොටස් ටික දැක්කා. කයේ ඇතුලු කොටසුත් ඒ විදියටම දකින්න බලන්න. කයේ ඇතුලු කොටස්නම් මේ ඇත්තෝ දැකල කියනවද නැද්ද කියල මමනම් දන්නේ නැහැ. නමුත් කල්පනා කරන්න හදවතේ වර්ණයයි හැඩයයි නොවෙයි අක්මාවේ වර්ණයයි හැඩයයි. අක්මාවේ වර්ණයයි හැඩයයි නොවෙයි කුඩා බඩවැලේ වර්ණයයි හැඩයයි. කුඩා බඩවැලේ වර්ණයයි හැඩයයි නොවෙයි ප්ලීහාවේ වර්ණයයි හැඩයයි. ප්ලීහාවේ වර්ණයයි හැඩයයි නොවෙයි මහා බඩවැලේ වර්ණයයි හැඩයයි. මහා බඩවැලේ වර්ණයයි හැඩයයි නොවෙයි මුත්‍රාශයේ වර්ණයයි හැඩයයි.

මුත්‍රාශයේ වර්ණයයි හැඩයයි නොවෙයි කය ශක්තිමත් කරමින් පවතින අෂ්ඨීන්ගේ වර්ණයයි හැඩයයි. මේ ඇත්තන්ට ජේනවද? තේරෙනවද වෙනස්කම්? මොනව හේතු කරගෙනද වෙනස් වෙලා තියෙන්නේ? ධාතුවලින් පයවි ධාතුව ප්‍රකට කරගෙන. දැන් තේරෙනව නේද? මේ ඇත්තෝ කල්පනා කරන්න මේ ලෝකයේ මේ ඇත්තන්ට දෙයක් අල්ලල ගන්න හරි අල්ලන් ඉන්න හරි දෙයක් හිතෙනවනම් තියෙනවනම් ඒ ගොඩාක් දේ පයවි ධාතුව ප්‍රකට වූන දේවල්. නේද? ඒ කියන්නේ සියයට අනූපහකට වැඩි දේවල් පයවිය ප්‍රකට කරගත් හැඩ වර්ණ.

මේ ඇත්තෝ මේ ලෝකෙ ඉදන් හද දිහා බලනකොට ඒ වර්ණයක් හැඩයක් තියෙනව නේද? හද දියවෙලා වැක්කෙරෙනව වගේ ජේනවද? නැහැ. එහි ප්‍රකට පයවිය. එහි පෙනෙන ආලෝකය ප්‍රකට කරන්නේ මොකද්ද? තේජෝ ධාතුව. තේජෝ ධාතුව කිවුවේ දවන තවන ස්වභාවයට. ඒ අවස්ථා ඇසුරු කරන් ආලෝකය හටගන්නව. උණුසුම වැඩි වෙන්න වෙන්න දවන ස්වභාවය වැඩි වෙනව. ඒ වගේම උණුසුමේ ප්‍රතිවිරුද්ධ පැත්ත සිසිල කියලත් මේ ඇත්තෝ මතක තියාගන්න. එහෙනම් දැනට මම තේජෝ ධාතුව ගැන කෙටියෙන් කිවුව. පයවි, ආපෝ ධාතු ගැන හොදින් අවබෝධ කරන් මේ ඇත්තෝ වායෝ ධාතුව තේජෝ ධාතුව ගැනත් හොදින් දැනගන්න උත්සහවත් වෙන්න. මේ වෙලාවේ අත්‍යාවශ්‍යම දැනගතයුතුම නිතර මුණ ගැහෙන භාවිතයෙ පවතින ප්‍රකට ධාතු දෙක වෙන පයවි ආපෝ ධාතු ස්වභාව ගැන ඔය මට්ටමින් හොදින් දැනගන්න.

දැන් මම කථා කරන්නේ ආපෝ ධාතුව ගැනයි. ආපෝ ධාතුව කියල කියන්නේ මොකද්ද මේ ඇත්තෝ? ගලන වැගිරෙන ස්වභාවය. උරාගන්නා ස්වභාවය. මේ ඇත්තන්ට ගලන වැගිරෙන ස්වභාවයන්ට වටිනාකමක් දෙන්න පුළුවන්ද? ගලන වැගිරෙන ස්වභාවයේ පණ තියෙනවා වගේ දැනෙනවද? මම, මගේ කියල අල්ලගන්න පුළුවන්ද? මම මගේ කියල අල්ලගන්න බැහැනේ. ගලන වැගිරෙන ස්වභාවයටනම් මේ ඇත්තන්ට වටිනාකමක් නැහැ. ඒ වූනට ගලන වැගිරෙන ස්වභාවයන්ට දා ගත්ත නම් ටික බලන කොට ඒවට වටිනාකම් දීලද නැද්ද? දීලා. වතුරට වටිනාකමක් මේ ඇත්තෝ දීල නැද්ද? දෙනව. ගෙදරට ගන්න වතුරට බිල් ගෙවනවද නැද්ද? ගෙවනවා. වතුර අපතේ යවන්න එපා කියල තරඟව ගන්නේ නැතිද? ඇයි ඒ. වතුරට වටිනාකම දීපු නිසයි බිල යන නිසයි තරඟව. හැබැයි නිකම්ම නිකම් ගලන වැගිරෙන ස්වභාවය ගැන විතරක් දැක්කනම්, වටිනාකම් නැතිනම් තරඟ යනවද? නැහැ.

ඒ වගේ මේ ඇත්තෝ කෝපි වතුර ටිකට තේ වතුර ටිකට පෙට්‍රල් ටිකට ඩීසල් ටිකට ඔය පැණි බීම වලට මත් පැන් වලට වටිනාකම් දීලද නැද්ද? දීලනේ කියෙන්නේ. මේ ඇත්තන්ට පැට්‍රල් නොමිලේ හම්බ වෙනවද? පොල්තෙල්, ෆාම් තෙල් නොමිලේ ලැබෙනවද? නැහැනෙ නේද? ඉතින් මේ කිවුවේ බාහිර දේවල්. මේ පින්වතුන් වතුර කියල ගත්තත් කියක් නම් දාල කියනවද. ගගේ වතුර, ලීදේ වතුර, මුදේ වතුර. ඇලේ වතුර කියල කියයි. නමුත් මොනවද මේ ඔක්කොම ගලන වැගිරෙන ස්වභාවය. මේ සත්‍ය දැනගත්තත් මේ ඇත්තන්ට කාලය මදියි ඇත්ත ඇති හැටියෙන් නුවණින් මෙනෙහි කරන්න. එහෙමයි මේ සියලුදෙනා තමන්ගේ ලෝකය අවිද්‍යාවෙන් හදන් ඉන්නේ. මේ සමාජ ක්‍රමය එක්ක නුවණින් මෙනෙහි කරල ජීවත් වෙන්න බැරි බවයි ප්‍රත්‍යක්ෂ කරන් කියෙන්නේ. ඒත් මේ සමාජයේ ඉන්න ගමන්මයි මේ ඇත්ත දකින්න මේ ඇත්තෝ දක්ෂ වෙන්න ඕනේ. එදාට අනිත් හැමෝටම දැනෙන දුක්බ දෝමනස්සයන්ගෙන් දුරු වෙලා මේ පින්වතුන්ටත් ඉන්න පුළුවන් වෙවි. එදාට මේ ඇත්තෝ ඩීසල් වලට මිලක් ගෙවයි. දැනගෙන. වතුර ටිකට මුදල් ගෙවයි. හැබැයි ඇත්ත ඇති හැටියෙන්ම දැනගෙන.

හොඳයි දැන් කල්පනා කරන්න මේ කය ඇසුරුකරගෙන ආපෝ ධාතුව නැතිද? කය ඇසුරු කරගෙනත් ආපෝ ධාතුව පවතිනව. කදුළු බිංදුව කියන්නේ මොකද්ද? ගලන වැගිරෙන ස්වභාවය. කදුළු බිංදුවක් දැක්කම දුක හිතෙන්නේ ආපෝ ධාතුව දැකලද? නැතිනම් කදුළු බිංදුවක් නිසාද? ආපෝ ධාතුව වහගෙන කදුළු බිංදුව පෙනෙන නිසා. ඇත්ත ඇති හැටියෙන් නොපෙනෙන නිසා. මුත්‍රා ටික කියන්නේ ගලන වැගිරෙන ස්වභාවය. ආපෝ ධාතුව. ඒත් මුත්‍රා ටිකක් ඇගේ ගැවුනොත් කැතයි කියල හිත ගෝකයට ද්වේශයට පත් කරගන්නේ ආපෝ ධාතුව නොපෙනෙන නිසා. ලෙය කියන්නේ ආපෝ ධාතුවයි.

ගලන වැගිරෙන ස්වභාවයයි. නමුත් ලේ ටිකක් දැක්කම හය වෙන්නේ කලන්තය හැදිල වැටෙන්නේ ආපෝ ධාතුව වහගෙන ලෙය ඉදිරියට ආපු නිසයි. එයට වටිනාකමක් මේ ඇත්තෝ මේ ඇත්තන්ට හොරා දීල කියන නිසයි. දැන් පැහැදිලියිද? මේ කය ඇසුරු කරගෙන ගලන වැගිරෙන ස්වභාවයන්ට දා ගත්ත නම් ටික දැක්ක නේද? මොනවද දැක්කේ? කදුළු කිවුව. මුත්‍රා කිවුව. ලේ කිවුව. දහදිය කිවුව. මේ වගේ මේ කයට අදාල තවත් ආපෝ ධාතුව ප්‍රකට අවස්ථා 12ක් තියනව. අපිම නම් හදාගත්ත. කෙල සෙම සොටු සැරවත් එක්කම. මේ ඇත්තෝ පුංචි කාලේ ඉදගෙන මවු කුසේ ඉදන්ම හටගත්තේ ඔන්න ඔය ටිකයි. හිතන්න, ගලන වැගිරෙන ස්වභාව තුල නිශ්චිත හැඩ දකින්න පුළුවන්ද? බෝතලයකට වීදුරුවකට දාල තිවුවොත් ඇරෙන්න. එහෙම වුනොත් ඒ ඒ හැඩයන් අරන් තියෙයි. නමුත් පිටට පැමිණුනු ගමන් නිදහස් වුන ගමන් ගලන වැගිරෙන ස්වභාවය ප්‍රකට කරනව. බෝතලයෙදි ඒ හැඩයත් වීදුරුවෙදී ඒ හැඩයත් ගන්නේ ආපෝ ධාතුව නිසයි.

ඒ බව වෙන්කරල ඡුචනින් මෙනෙහි කරන්න. මේ ඇත්තෝ දන්න වායෝ ධාතුවත් එහෙමයි. මේ කයේ පුම්බන හැකිලෙන ස්වභාවයන් පවත්වන් ඉන්නේ වායෝ ධාතුවයි. අතක් අල්ලල එබුවම ආයේ උඩට මතුවෙන්නේ වායෝ ධාතුව මේ කය පුරා පවතින නිසයි. මේ වැනි වූ වායෝ ධාතුවටත් වර්ථමානයේ නම් දීල නැද්ද? සුලි සුළං කියයි. නිරිත දිග මෝසම් සුළං කියයි. හයිඩ්‍රජන් කියයි. ඔක්සිජන් කියයි. නමුත් මේ වායෝ ධාතුව මේ ඇත්තන්ගෙද? අපි කැමති විදියට පරිහරණය කරන්න පුළුවන්ද?

මේ පින්වත් ඇත්තෝ දැනුත් ගෙදරදිත් නුවනින් මෙනෙහි කරල බලන්න මේ කයේ කෙස් ලොම් නිය දත් කියන පයවි ධාතු ටිකයි ඒ එක්කම පවතින ලේ මුත්‍රා කඳුළු දහදිය වැනි ආපෝ ධාතු ටිකයි කය ඇතුලට පැමිණෙන පිටවෙන වායෝ ධාතුවයි කය ඇසුරු කරන් පවතින උණුසුමයි ඔක්කොම එකතු වෙලා තේද මේ කය හැදිල තියෙන්නේ කියල. අපි ධාතුවල හැඩයන්ට වර්ණයන්ට නම් දාගෙන වටිනාකම් ඇති කරගත්ත නිසා නෙවෙයිද අපි අද දුක් විදින්නේ කියල. ධාතුව ධාතුව විදියට දකින්න දක්ෂණම් අපිට මේ දුක් වලින් නිදහස් වෙන්න පුළුවන් කියල දේශනා කරන්නේ මම නෙවෙයි. අපේ සම්මා සම්බුදු වූ බුදුරජාණන් වහන්සේයි. මගේ සම්මා සම්බුදු බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ සත්තට්ඨාන සූත්‍රය අවසානයේ මේ විදියට දේශනා කරනව.

“කථඤ්ච භික්ඛවෙ, භික්ඛු නිව්දුප පරික්ඛි භෝති.” ඒ කියන්නේ පින්වත් මහනෙණි, භික්ෂුව තුන් ආකාරයකින් නුවණින් විමසන කෙනෙක් වන්නේ කොහොමද? *“ඉද භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධාතුයෝ උපපරික්ඛති. ආයතනයෝ උපපරික්ඛති. පටිච්ච සමුප්පාදයෝ උපපරික්ඛති. ඒවං ඛෝ භික්ඛවෙ භික්ඛු නිව්දුප පරික්ඛි භෝති.”* පින්වත් මහනෙණි, මෙහිදී භික්ෂුව ධාතු ස්වභාව වශයෙන්ද ආයතන

වශයෙන්ද පටිච්ච සමුප්පාද වශයෙන්ද නුවණින් විමසනවා. අවසානයේ මගේ බුදුරජාණන් වහන්සේ සත් තැනක් පිලිබදව දක්ෂණාව ඇති තුන් ආකාරයකින් නුවණින් විමසන්නා වූ ඒ භික්ෂුව බඹසර වාසය සම්පූර්ණ කල කෙනෙක් වෙනවා කියල දේශනා කරනව. එහෙමනම් මේ ඇත්තෝ ධාතු ස්වභාව වශයෙන් නුවණින් මෙනෙහි කරන එක වටිනව කියල දැන් තේරෙනව තේද? කුමක් උදෙසාද? නිවන උදෙසාමයි.

ඒ නිසා දැන් මම නැවතත් කෙටියෙන් පයවි ධාතුව ගැන මතක් කරන්නම්. හොදින් මතක් කරන්න, මම කිවුවා පයවි ධාතුවේ විශේෂත්වය තද ගතියයි කියල. තද ගතිය නියන තැන නිශ්චිත හැඩයකුයි වර්ණයකුයි හටගන්නව කියලත් දේශනා කලා. ඊටපස්සේ ඒ හැඩයන්ට වර්ණයන්ට නම් දාගන්නව

කියලත් කිවුවා. බස් එක කියල අපි නමක් දාගත්තනම් ඒ වර්ණයකටයි නිශ්චිත හැඩයකටයි. නිශ්චිත හැඩයක් වර්ණයක් තියෙනවනම් ඒ පයවියයි ප්‍රකට වෙලා තියෙන්නේ. ඒකයි එහෙම නිතර කියන්නේ. ඒ වගේම පයවිය ප්‍රකට වෙලා රාශිභූත වූන හැඩයකට මේ ඇත්තෝ කාර් එක කියල කිවුවා. පයවි ධාතූන් එක් එක් ආකාරයට රාශිභූත වෙලා හටගත්ත හැඩයන්ටයි වර්ණයන්ටයි එකතුවකටයි මේ ඇත්තෝ නිවාසය කියල කිවුවේ. මේ කයේ එකතුවට කියනව වගේ. මතක තියාගන්න, මම ප්‍රකට වෙලා ප්‍රකට වෙලා කියල නිතර දේශනා කරන්නේ මේ ධාතු හතර වෙන් කරන්න බැරි එකටම පවතින දෙයක් නිසයි. ඒ හතරෙන් එකක් ප්‍රකට වූන තැනයි ඊට අදාල ස්වභාවය හටගන්නේ. හතරෙන් එකක් ප්‍රකටයි කියන දෙය තේරුම් කරන්නයි ප්‍රකට වෙලා යන වචනය පාවිච්චි කරන්නේ. දැනට නිවන පිණිස ධාතුවේ එකට බැඳීම පිලිබදව එකක් තුල එකක් පිහිටීම වැනි ගැඹුරු කරුණු ගැන ඒ තරම් දැනුමක් අවශ්‍ය වෙන්නේ නැහැ කියල හොදින් මතක තියාගන්න. මේ පින්වත් ඇත්තන්ට කරන්නට තියෙන්නේ ප්‍රකට ධාතුව ඒ ධාතුව ලෙස දකිමින් මනසිකාර කරන එකයි.

ඒ කියන්නේ දකින දකින දෙය ප්‍රකට වෙන්නේ පයවි ධාතුවටනම් එය සකස්වුණු ධාතුව ඒ ආකාරයෙන්ම දකින්නට මේ ඇත්තන්ගේ සිත් නිරන්තරයෙන් පුරුදු පුහුණු කරන එකයි, එතනදී ආපෝ ධාතුවත් වායෝ ධාතුවත් තේජෝ ධාතුවත් ඒ විදියටමයි නියමාකාරයෙන්මයි දකින්නේ. එයින් අදහස් කරන්නේ මේ ඇත්තෝ අවිද්‍යාවෙන් ඒ ඒ වස්තූන්ට, ඒ කියන්නේ සත්‍ය ලෙසනම් ධාතුවට දීල කියන වටිනාකම් සහ නම් ගම් මේ ඇත්තන්ගේ හිතීන් ඉවත් කරන් පිරිසිදු ධාතුවම දකින්න කියන එකයි. නම් වටිනාකම් පනවන්න එපා කියන එකයි. පැනවීම් කරන්න එපා කියන එක තෙරුම් කලොත් මේ පින්වතුන් කල්පනා කරන්න පයවි ධාතුව ප්‍රකට වුන මේ ස්වාමීන් වහන්සේ වැඩ හිදින ආසනයට අපි පුටුව කියල සිංහලෙන් නම දෙනකොට ඉංග්‍රීසි ජාතික මහත්මයෙක් මෙයට වෙයා(ර්) කියල ඒ භාෂාවෙන් නම් කරයි. මේ දෙගොල්ලම පුටුවේ යථාභූත ස්වභාවය වූ ධාතුව දැක්කෙ නැතුවයි නම් පනවගත්තේ.

වටිනාකම් පනවගත්තේ. ඉතින් දෙගොල්ලටම නිවන උරුම නැහැ. හැබැයි පුටුව නිසා, වෙයා(ර්) නිසා හටගත් තණ්හාව උරුමයි. සිංහල ජාතිකයෝ පයවි ධාතුව රාශිභූත වීම නිසා හටගන්නා වර්ණයන් හැඩයන් වගේම අනෙකුත් ධාතූන්ගේ ධාතූ ස්වභාවයන්ද අවබෝධ නොකොට ඒ ධාතූන්ගෙන් සැකසුණු රූප උදෙසා පරිහරණය කරන්නේ සිංහල ශබ්ද කෝෂයක්. ඉංග්‍රීසි ජාතික මහත්මයෙක් හෝ මහත්මියක් පරිහරණය කරන්නේ ඉංග්‍රීසි ශබ්ද කෝෂයක්. ඒ ඒ ශබ්ද කෝෂයන්ගේ නාම පද, ක්‍රියා පද නාම විශේෂන හැම දේම භාවිතා කරලයි මේ පින්වත් ඇත්තෝ හිතන්නේ කරන්නේ කියන්නේ. නමුත් මේ ඇත්තන්ට කවදාවත් ක්‍රියාවක්නම් කරන්න ලැබෙන්නේ නැහැ කියල දන්නේ නැහැ. හිතීන්ම නාම පද ටිකක් හදන් හිතීන්ම ක්‍රියා ටිකක් හදන්

හිතීන්ම ඒ දේවල් කරල හිතීන්ම සැප හරි දුක හරි වින්ද කියල විතරක් මේ ඇත්තෝ දවසක අනුමාන වශයෙන් හරි දැනගනීවි. ඒකත් මේ ඇත්තෝ මේ මාර්ගයේ ගමන් කරන්නට උත්සාහවත් වෙනවනම් විතරයි.

හොඳයි එහෙනම් මගේ සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේගේ දේශනයට අනුව මට පුළුවන් ආකාරයෙන් මේ රූපය පැහැදිලි කරන්නට උත්සාහවත් වුනා. පැහැදිලියි නේද? ඊට පස්සේ මගේ සම්මා සම්බුදු වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ නැවතත් දේශනා කරනවා. ණ්ආහාර සමුදයා රූප සමුදයෝ. ආහාර නිරෝධා රූප නිරෝධෝ. ආහාරය හේතුවෙනුයි මේ රූපය හටගන්නේ. මගේ සම්මා සම්බුදු වූ බුදුරජාණන් වහන්සේ ආහාරය කියල හැදින්වූයේ මෙතනදී කබලිංකාර ආහාරයයි. ඒ කියන්නේ පිඩු කොට වලදන ආහාරයයි. මේ මිනිසුන්ට සත්වයින්ට අදාල ආහාරයයි.

මෙතන ඉන්න ඇත්තෝ කාන්තා, පිරිමි කියල වෙන් කර ගත්තට මේ සියලු දෙනාම හටගත්තේ ආහාරයෙන්මයි. මේ ඇත්තෝ දන්නවා මේ ඇත්තෝ මව් කුසේ පිලිසිද ගන්නට පෙර ඒ මව් කුසේ මව් බීජයක් තිබුණ. ඒ මව් බීජය මව් කුසතුල හටගත්තේ කොහොමද? ඒ මව් ගන්නා වූ ආහාරය ඇසුරු කරගෙනයි. ඒ බීජය බීජයක් වෙන්නට ඉස්සල්ලත් අවස්ථාවක් තිබුණ. හැබැයි එතකොට එයට මව් බීජයයි කිව්වේ නැහැ. පැහැදිලියි නේද? ඒ වගේම ඒ රූපය දවසක බීජයක් බවට පත් වුනාම ඒ බීජයට කිවුවේ නැහැ දරුවා කියල. එයට කිවුවේ බීජයයි කියල. ඒ බීජය සකස් වුනේ මව් කුස ඇසුරු කරගෙනමයි. මව් ගන්නා ආහාරය සමුදයෙන්මයි. ඊට පස්සේ මේ බීජය දවසක මව්ගේ ආහාරයෙන් පෝෂණය වෙලා අවසන්ව ගර්භාෂය වෙතට පැමිනෙනවා. මම මේ විද්‍යාත්මකව නැතිව සරළ විදියටයි කියන්නේ මේ සියලු ඇත්තන්ට තේරෙන විදියට. ඉතින් ඒ බීජය මවගෙන් වෙන්ව ගර්භාෂයට බැසගත් දවසක මවගේ ආහාර ලබාදීමෙන් නිදහස් වෙනවා. ඒ කියන්නේ

ආහාර නිරෝධ වෙනවා. ඒ මොහොතේ පටන් ඒ බීජයට මවුගෙන් ආහාර ලැබුනේ නැහැ. ඒ නිසා එය දවසක් හෝ දෙකක් ගර්භාෂය තුළ පවතී. ඒ කාලය තුළ පියකුගේ බීජයක් මේ මව් බීජය සමග එක් නොවුනහොත් මේ මව් බීජය මව් කුසින් පිටතට පැමිණෙනවා. එනම් එහි පැවැත්ම බිඳ වැටෙනවා ආහාර නිරෝධ වීම හේතුකොටගෙන.

එනමුත් මවගේ ආහාරයෙන් වෙන්වූ මේ බීජයට පියකුගේ බීජයක් සමග එක්වන්නට ලැබුනොත් මේ බීජය නැවතත් මවගේ ගර්භාෂ බිත්තිය සමග සම්බන්ධ වෙනවද නැද්ද? සම්බන්ධ වෙනව. එහෙම සම්බන්ධවූන මේ බීජය ආහාර සමුදයා රූප සමුදයෝ යන්න සනාථ කරමින් මවගේ ආහාර ඇසුරු කොටගනිමින් නැවත නැවතත් රූපය වර්ධනය කරගනිමින් සකස් කරගන්නවා. මෙතනදී රූපය කියල කිවුවේ මොකද්ද? මේ පින්වත් ඇත්තන්ට තේරෙනවද? පයවි ආපෝ තේජෝ වායෝ ධාතුවයි මෙතනදී රූපයයි කියල කිවුවේ. දැන් මේ රූපය ටික ටික වැඩෙනව හැබැයි තාමත් මිනිස් ස්වභාවයක් නැහැ මේ රූපයේ. එනිසා මේ රූපයට තාම දරුවා කියන්නේ නැහැ. කියන්නේ මොකද්ද? කළලයයි කියලයි. මෙහෙම ටික ටික වැඩෙනකොට පුංචි අංකුර හතරක් මතු වෙනව අත් කකුල් විදියට. ඒවත් ආහාරය නිසයි. හැබැයි ඒවායේ ඇඟිලි නැහැ. නියපොතු නැහැ. මේ ඇත්තන්ට ඒවට අත් කකුල් කියන්නවත් බැහැ. ඒ වගේම හිසේ හැඩයත් හටගන්නවා. හදවත් හටගන්නවා. මේ විදියට හටගෙන ක්‍රම ක්‍රමයෙන් මේ හැඩය කුඩා දරුවකුගේ හැඩය ගන්නවා. නමුත් කිසියම් වූ හේතුවකින් මවගේ ආහාරය නිරුද්ධ වූනොත් දරුවාගේ ආහාරයත් නිරුද්ධ වෙනවද නැද්ද? නිරුද්ධ වෙනවා.එනිසා දරුවා නැවත නැවත වැඩීම නවතිනවා. ඇයි ආහාරය නැතිවූන නිසා. පැහැදිලියිද මේ ඇත්තන්ට?

එහෙනම් මේ වෙලාවේ මේ පින්වත් ඇත්තන්ගේ දෙමාපියන්ට පින් අනුමෝදන් කරන්න ඒ පින්වත් ඇත්තෝ මව් බීජයේ පටන් ඒ මාස දහයක කාලය තුළත් පසුවත් අපේ ආහාරය නිරුද්ධ නොකර අපිට සුවසේ බිහිවන්නට ජීවත් වන්නට ඉඩ සැලසුවට. ඇස් දෙක තිබුනට ඇස් ජේන්තේ නැති කාලේ කන් දෙක තිබුනට කන් ඇහුනේ නැති කාලේ කට තිබුනට කන්න බැරිවූන කාලේ අපිව බලාගත්තේ අපේ පින්වත් අම්මයි තාත්තයි. ඒ නිසා මේ පින්වත් ඇත්තෝ ඒ ගුණය සිහිපත් කරල නැවත නැවතත් ඒ පින්වත් දෙමාපියන්ට මේ පින්ද අනුමෝදන් කරන්න.

හොදින් රැකබලා ගන්නට උත්සහවත් වෙන්න. එහෙම දසමාසයක් කුසේ ඉදල බිහිවුනාමත් ආහාරය නිරුද්ධ වෙන්න දෙන්න බැහැ. එහෙම වූනත් රූපය නිරුද්ධ වෙනව. එනිසා දැන් මව් කිරෙන් පෝෂණය වෙලා, හෙමින් හෙමින් සන ආහාරයෙන් පෝෂණය වෙලයි අපි අද මේ ඉන්න තැනට අවශ්‍ය කය සකස් කරන් තියෙන්නේ. අපා දෙපා සිවුපා බහු පා ආදී සියලු සතුන් නිතරම මේ විදියට කෑම හොයන්නේ ඇයි. ඒ ඒ කයවල් පවත්වාගන්න. නමුත් අපි ඒ පිලිබද පිරිසිදු දැනගෙනද ඉන්නේ කියල මේ ඇත්තෝ නැවත වරක් හිතන්නට වටිනව. ඉතින් දැන් ආහාර සමුදයා රූප

සමුදයෝ, ආහාර නිරෝධා රූප නිරෝධෝ කියන දෙයත් මේ ඇත්තන්ට යම් තරමකට තේරෙනව. නැවත නැවතත් මේ කරුණු හොදින් මනසිකාර කරන්න උත්සාහවත් වෙන්නට ඕනේ. එහෙනම් දැන් රූපය ගැන බොහෝ කරුණු කිවුවා කියල හිතෙනව.

තවත් එකම එක උදාහරණයක් මේ පින්වත් ඇත්තන්ට මම කියන්නට උත්සාහ කරන්නම්. හොදින් අහන්න. ණුවනින් මෙනෙහි කරන්නට උත්සාහවත් වෙන්න. හොදයි දැන් මම අපිරිසිදු වුණ පස් ටිකකුත් අපිරිසිදු වුන වතුර ටිකකුත් ගෙනත් මේ ඇත්තන්ට මේවාට මිලක් ගෙවන්නයි කිවුවොත් මේ ඇත්තෝ මට මිලක් දෙනවද? නැතිද? මේ ඇත්තෝ මට මිලක් ගෙවන්නේ නැහැ මේ පස් ටිකටවත් වතුර ටිකටවත්. ඒ වගේම මම මේ අවට තියන වාතය ටිකට මට මිලක් ගෙවන්න කිවුවත් මේ ඇත්තෝ මට මිලක් ගෙවන්නේ නැහැ කියල මම දන්නව. ඒ වගේම මේ අවට පවතින උණුසුමට මට මිලක් ගෙවන්න කිවුවත් මේ ඇත්තෝ මට මිලක් ගෙවන්නේ නැහැ කියල මම දන්නව. එහෙම වුනත් මම දැන් මේ අපිරිසිදු පස් ටික ටිකක් සකස් කරල ප්‍රමාණවත් ආකාරයට වතුරත් එකතු කරමින් ඒ සමගම වාතයත් හොදින් ලැබෙන්නට සලස්වමින් හොදින් මැටි කරල පිළිම වහන්සේ නමකුත්, මාළුවෙකුත් පුසෙකුත් සකස් කරනව.

එහෙම සකස් කරගත් පිළිම වහන්සේට මම මේ ඇත්තන්ගෙන් මිලක් ඉල්ලුවොත් පිළිම වහන්සේ ගෙන මට මිලක් දෙනවද? නැතිද? දැන් දෙනවා. නමුත් පෙර පස් ටිකටවත් වතුර ටිකටවත් නොදුන් මුදල මේ ඇත්තෝ දැන් මට දෙන්නේ පස් ටිකටද පිළිම වහන්සේටද? පිළිම වහන්සේටයි මුදල් දෙන්නේ. දැන් එහෙනම් පස් ටික ජේනවද? නැහැ. දැන් ජේනේ පිළිම වහන්සේයි. දැන් මේ ඇත්තන්ට මම පිළිම වහන්සේ සකස් කරන්න ගත්ත අපිරිසිදු පස් ටික ජේනවද? අපිරිසිදු වතුරටික ජේනවද? නැහැ. දැන් ජේනේ පිළිම වහන්සේමයි. මාළුවමයි. මුල ජේනේ නැහැ. මම මේ පස් ටික ගත්තේ පයවි ධාතුවට උදාහරණයක් ලෙසයි. වතුර ටික ගත්තේ ආපෝ ධාතුව උදෙසායි. උණුසුම ගැන වාතය ගැන කිවුවෙන් ඒ ඒ ධාතූන් අවබෝධ වන්නටයි. පස කියල අපි දාගෙන තියෙන්නේ පයවියට කියන නමක්. පයවිය නොදකින කම නිසාමයි එහෙම වුනේ. දැන් මේ පිළිම වහන්සේ කැඩුනොත් මේ ඇත්තන්ට දුක හිතෙන්තේ රාශිභූත වුන පයවියේ විපරිණාමයට වෙනස්වීමට නොවෙයි. පිළිම වහන්සේ කැඩුණු දුකටයි. වර්ණය වෙනස් වෙලා ජරාවට පත් වෙනකොට මේ ඇත්තන්ට දුක ධාතුවේ විපරිණාමයට නොවෙයි පිළිම වහන්සේ ජරාවට යාම ගැනයි. මේ ඇත්තන්ට දුක පිළිම වහන්සේට තිබුණු වටිනාකම අඩුවී යාම පිලිබදවයි.

මම මේ හදපු පිළිම වහන්සේ වෙනත් ආගමක ශාස්තෘන් වහන්සේ නමකගේ නම් මේ ඇත්තන්ට වටිනාකමක් තියෙව්ද? කැඩී බිඳී ගියොත් දුක්බ දෝමන්සසයෝ උපද්විද? නැහැ. එතකොට ඒ ශ්‍රාවකයන්ටයි දුක හටගන්නේ. දැන් තේරෙනවද මේ ඇත්තන්ට. ඒක නිසා මේ ඇත්තන්ට ලෝකයේ රූප තියනකම් වටිනාකම් දෙන්න පුළුවන්ද බැරිද? පුළුවන්. මේ ඔක්කොම එකම හැඩ වර්ණ වුනානනම් අදුර ගන්න පුළුවන්ද? එක එක නම් දාගන්න පුළුවන්ද, ධාතූන්ගේ විවිධ වර්ණ හැඩ නිසයි නම් දා ගත්තේ වටිනාකම් පනව ගත්තේ නැතිවම බැරි කරගත්තේ සොයන්නට ගත්තේ.

හොදයි දැන් රූපය පිලිබද කරුණු ප්‍රමාණවත් ඇති කියල හිතනව. දැන් මම දේශනා කරන්නට උත්සාහවත් වෙන්නෙ ඉතිරි කාලයත් එක්කම නාම කොටස පිලිබදවයි. ඉතින් මේ පින්වත් ඇත්තන්ට තේරුම් ගන්නට පුළුවන් ආකාරයට මේ වේදනා සංඥා චේතනා එස්ස මනසිකාර කියල බෙදල දක්වන්නේ නැතිව මුලු නාම කොටසම හිත වශයෙන් අවබෝධ කරවන්නට උත්සාහවත් වෙන්නම්. මේ සත්තට්ඨාන සූත්‍රයේ මගේ සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කල ආකාරයට පංච උපාදානස්කන්ධයෝම රූපයේ ආකාරයටම හත් ආකාරයට විමසනු ලබනව. නමුත් කෙටි කාලයකින් මේ සියල්ල පැහැදිලි කරන්නට මෙය අවස්ථාව නොවන නිසයි ඉහත ආකාරයට මුලු

නාම කොටසම සිත වශයෙන් පැහැදිලි කරන්නට උත්සාහවත් වෙන්නේ. එනිසා එය අහන්න. හොදින් මතසිකාර කරන්න කියල නැවතත් මතක්කරනව. ඒ වගේම මේ සිත පිලිබද දැන් හොදින් ශ්‍රවණය කලොත් පසු කාලයක මේ පින්වත් ඇත්තෝ වේදනාව හොදින් වෙන් කරගනියි. සංඥාව හොදින් හඳුනා ගනියි. සංස්කාර හොදින් හඳුනා ගනියි. විඥානයත් හොදින් හඳුනා ගනියි. ඒ අතර වාරයේ මම මදක් මේ හිතේ මූලික ස්වභාවය ගැනත් දැනුවත් කරල ඉන්නම්. හිත කියන්නේ ඇති වෙලා නැතිවෙලා යන දෙයක්. හටගන්නකොට පෙර නොතිබීම හටගන්නව. නැතිවෙනකොට ඒ වගේම ඉතිරි නැතිවම නැත්තටම නැති වෙනව. මතක තියාගන්න කවදාවත් බාහිර දේවල් (මිනිසුන්, ගෙවල්, දොරවල්) තියනව ඉන්නව කියන තැන හිත තියල ඒවයේ අනිත්‍ය බලන්න යන්න එපා. හටගන්න නිරුද්ධ වෙන මේ සිතේ අනිත්‍ය (රූප, වේදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඥානයන්හි) දකින්න. හටගෙන නිරුද්ධවීම දකින්න. තමන් අවිද්‍යාවෙන් ලෝකය හදාගත්හැටි හදාගන්න හැටි දකින්න.

ඉතිං මේ සිතේ ඇතිවීම නැතිවීම ගැන කාලය මදි නිසා මම කෙටියෙන් තේරුම් කරන්න උත්සාහවත් වෙන්නම්. හිතන්න කලුවර කාමරයක කෙනෙක් ඉදන් එක කියන සංඛ්‍යාව සුදුපාට බෝඩි එකක කලුපාටින් ලියල ඒ කොටස විතරක් ජේන්න පුළුවන් විදියට හදල මේ ඇත්තන්ට පෙනෙන්න සලස්වනව. ඊට පස්සේ ඒ එක සංඛ්‍යාව එකවරම ඉවත් කරල දෙක කියන සංඛ්‍යාව අර විදියටම පෙනෙන්නට සලස්වනව. දැන් මේ ඇත්තන්ට දෙක කියන සංඛ්‍යාව මැදින් එක කියන සංඛ්‍යාවක් ජේනවද? නැහැ දැන් පෙනෙන්නේ දෙක කියන සංඛ්‍යාව විතරමයි. එතන එකේ කැල්ලක්වත් ඉතිරි නැහැ. ඒ කියන්නේ එක කියන සංඛ්‍යාව හැඩය වර්ණය ඉතිරි නැතිවම නැතිවෙලා දෙක කියන සංඛ්‍යාවට අදාල වර්ණ හැඩ පෙර නොතිබීම හටගෙන තේද? පෙර නොතිබීම හටගෙන කියන්නේ දෙක කියන සංඛ්‍යාව එක කියන සංඛ්‍යාව අතර නොතිබීම හටගත් නිසයි. ඒ වගේ දැන් තුන කියල සංඛ්‍යාවක් පෙන්නුවොත් දෙක කියන සංඛ්‍යාව ඉවත් කරල එතකොට දෙක කියන සංඛ්‍යාවට අදාල වර්ණ හැඩ ඉතිරි නැතිවම නැතිවෙලයි තුන කියන සංඛ්‍යාවට අදාල වර්ණ හැඩ පෙර නොතිබීම ඇස ඇසුරු කරන් හටගත්තේ. දැන් මේ ඇත්තන්ට මේ සත්‍ය වැටහෙන්න ඕනේ. ඔය විදියට රූපමය දේවලුත් පෙර නොතිබීම හටගෙන ඉතිරි නැතිවම

නැතිවෙලා අනෙක් ශබ්ද ගන්ධ රස ස්පර්ශත් පෙර නොතිබීම හටගෙන ඉතිරි නැතිවම නැතිවෙලා අනිත්‍යට නොයනවනම් මේ ලෝකයේ කිසිම සත්වයකුට ඇවිදින්න බැරි වෙයි. කපා කරන්න විවිධ හඬ අහන්න විවිධ ගඳ සුවඳ විදින්න රස බලන්න බැරි වෙයි.

ඒ ඒ වර්ණ හැඩ මාරු නොවුනනම් දුවෙක් පුතෙක් ස්වාමීපුරුෂයෙක් බිරිදක් පනවන්න බැරිවෙයි. ඇයි රූපයත් නිත්‍ය වෙලා, ශබ්දයත් නිත්‍ය වෙලා. ස්පර්ශයත් නිත්‍ය වෙලා. රසයනුත් නිත්‍ය වෙලා. ගඳ සුවඳත් නිත්‍ය වෙලා. එහෙම වුනානම් මේ ඇත්තන්ට හැටදාම එකම රූපය එකම ශබ්දය එකම ස්පර්ශය එකම රසය එකම ගඳ හෝ සුවඳ විතරක් තියෙයි. එනිසා අවබෝධ කරගන්න උත්සාහවත් වෙන්න. මේ සියල්ල අනිත්‍ය දුක්ඛ අනාත්මභාවයමයි උරුම කරගෙන තියෙන්නේ. ඉතින් මේ පින්වත් ඇත්තෝ කල්පනා කරන්න හිත කියල කියන්නේ එහෙම අනිත්‍ය දෙයක්.

මේ ඇත්තන්ට හිත ගැන ඉතිරි ටිකක් තේරුම් ගන්න පුළුවන් වෙන්න මම මෙහෙම ප්‍රශ්ණයක් අහනව. ජේන්නේ ඇහැටද හිතටද? සම්ඵස්සයන් ගැන නැතිව සරලවයි මම මේ අහන්නේ. හොඳයි ජේන්නේ හිතටයි කියල කියනවනම් කොහොමද හිතටම කියල ඔප්පු කරන්නේ. හිතන්න ස්වාමීන්

වහන්සේ මේ ආසනේ වැඩ ඉන්නව. ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වෙනව. මේ ස්වාමීන් වහන්සේ අපවත් වුනාට පස්සේ මේ පින්වත් ඇත්තන්ට පුළුවන් ඇවිල්ලා බලන්න මේ ස්වාමීන්වහන්සේගේ සිතද අතුරුදහන් වුනේ ඇසද අතුරුදහන් වුනේ කියල. දැන් ජේනව ඇසනම් තියනව. හැබැයි රූප

ජේන්තේ නැහැ. එහෙනම් අතුරුදහන් වෙලා තියෙන්නේ හිතයි. ඇයි ඇසත් තියනව, රූපත් තියනව, දැන් විදියටනම් ජේන්තේ නැහැ. ඒ කියන්නේ විඥානය එහෙම නැතිනම් හිත මේ කයෙන් ඉවත් වෙලා. මේ සිත කයෙන් ඉවත් වුනාට පස්සේ මේ කය පවතිනවද? නැහැ. බිඳෙන්නට විසිරෙන්නට ගන්නව. පැහැදිලියිද? ඒ ඒ ධාතුන් ඒ ඒ ධාතුන්ටම තියන තියන ආකාරයට එක් වෙනව.

ඒ වගේම මේ පින්වත් ඇත්තෝ මතක තියාගන්න ධාතුවලට නෙවෙයි ශබ්ද ඇහෙන්නේ. රූප ජේන්තේ. ස්පර්ශය දැනෙන්නේ. ඇස හටගත්ත පයවි ධාතුවටවත් ඒ ඇසුරු කරගත් ආපෝ තේජෝ වායෝ ධාතුන්ටවත් නෙවෙයි පෙනෙන්නේ. ධාතුවල උපකාරයෙන් ඇස හැදුන විතරයි. ධාතුවලට ජේනවනම් යකඩ වලටත් පෙනෙයි. වතුර වලටත් සුළඟටත් ගින්දරටත් පෙනෙයි, ඇහෙයි, දැනෙයි. එහෙනම් මේ පින්වත් ඇත්තෝ කල්පනා කරන්න ස්වාමීන් වහන්සේටත් මේ ඇත්තන්ටත් පෙනිල තියෙන්නේ ඇහැටද හිතටද? හිතට ජේන්තේ. හැබැයි තාම ඇහැ තියනවද නැද්ද? තියනව. දැන් මේ ඇහැ ගෙනිහිල්ල හිතක් තියන කෙනෙකුට බද්ධ කලොත් ඒ ඇත්තට මේ ඇසෙන් ආයේ ජේන්ත ගන්නව. ඇයි එහෙම වෙන්නේ ඒ ඇත්තට හිතක් තියන නිසා. තේරුණාද දැන්. ඒක හරියට මේ ස්ථානයට විදුලිය නැතිනම් මෙතන තියන බල්බි එක වැඩකරන්නේ නැහැ. හැබැයි මේ බල්බි එක විදුලිය තියන තැනකට ගෙනිහින් සවිකරාම වැඩ කරනව වගේ. එහෙනම් රූප ජේන්තේ හිතටද ඇහැටද? හිතට නේද? කණට ශබ්ද ඇහුනද නැතිනම් හිත් හටගත්තද? හිත් හටගන්නව. එලියේ තියන හිතක් ද නැතිනම් මේ මහා භූතයෝ ඇසුරු කරගත් කයක් ඇසුරු කරගත් හිතටද? මේ කය ඇසුරු කරගෙනයි හිත් හටගන්නේ. ගද සුවද දැනගන්නේ නහයෙන්ද හිතෙන්ද? හිතෙනුයි. රස දැනගන්නේ හිතෙන්ද දිවෙන්ද? හිතෙන්. කයේ පහස දැනගන්නේ හිතෙන්ද කයින්ද? හිතෙන්. කයේ පහස මේ ඇත්තන්ට දැනෙන්නේ කයටනම් මේ ඇත්තෝ මරණයට පත්වෙලා ආදාහනය කරණකොට කය පිවිවෙනවා කියල කැ ගහවී නේද?

දැන් මේ ඉස්සරහා මේ පින්වත් ඇත්තන්ට ජේනව මේ වර්ණයකුයි විශේෂ හැඩයකුයි තියනව. දැන් මේක ජේන්තේ හිතටද? ඇහැටද? හිතට. හොඳයි මේ ජේන හිතට දාගත්ත නමක් තියනවද? නැතිද? තියනව. මොකද්ද දාන නම? කෝජ්ජය හරි පිරිසි කෝජ්ජය හරි. මේ හැඩය නිශ්චිතද නැතිනම් ගලන වැගිරෙන ස්වභාව දෙයක්ද? මේක නිශ්චිත හැඩයක්. නිශ්චිත හැඩයක් මිසක් නිත්‍ය හැඩයක් නෙවෙයි. ඒක හොඳින් තේරුම් ගන්නම ඕනේ. ඒ කියන්නේ පයවි ධාතුව ප්‍රකට වෙලයි තියෙන්නේ කෝජ්ජයේ. ඉතින් ඇසයි ඒ වර්ණයයි හැඩයයි පරිහරණය කරල ඒ හිත හදා ගන්නව. දැන් ඒ පෙනුන හිතට නමක් දා ගත්තනේ. මොකද්ද දාගත්ත නම? කෝජ්ජය නේද? කෝජ්ජය කියන නම දාගත්තෙන් කොහෙන්ද? හිතෙන්මයි. එහෙම දාගත්ත නමට ඕනෙනම් අපි කියනව සංඥාව කියල. ඉතින් මේ ඇත්තෝ සංඥා ලෝකයක් කියල මේ ඇත්තන්ට පස්සෙ පස්සෙ දැනෙවී. දැන් එහෙනම් මේ ඇත්තෝ වර්ණයකුයි හැඩයකුයි දැක්කා. දැක්කේ කොහෙන්ද හිතින්. නමකුත් දා ගත්ත. නම දා ගත්ත කොහෙන්ද? ඒත් හිතින්. දාගත්ත නම මොකද්ද? පිරිසි

කෝප්පය කියල. හොඳයි දැන් මේ ඇත්තෝ හිතනව මේ පීරිසි කෝප්පය හරි ලස්සනයි. ලොකුයි. ගොඩක් තේ අල්ලනව. රටින් ගෙනාපු එකක්. හරි වටිනව, මේක මට තිබුණනම් හොඳයි කියල හිතනවනම් ඒ හිතන්නේ කොහෙන්ද? හිතීන්. එහෙනම් ඒ හිතන්නෙත් හිතීන්මයි. එතකොට ආයෙත් කල්පනා කරනවනම් මේ කෝප්පෙනම් හරියන්නේ නැහැ. මේක ලොකු වැඩියි. පරණ පාටයි. ඉක්මනට කහට බැඳෙනව. මේක විසිකරල දාන්න ඕනෙ කියල. එහෙම හිතනවනම් ඒ විදියට හිතුවේ කයින්ද හිතීන්ද? හිතීන්මයි.

මම ඔය කියපු තැන මේ ඇත්තෝ කෝප්පයත් එක්ක හදාගත්ත වේදනා සංකාරත් විඥානයත් තියන බව හෙමින් දැනගන්න. ඒත් දැන් ඒව හිතන්න යන්න එපා. සරළව හිතන්න. දැන් කල්පනා කරන්න දැක්කේ හිතීන්, නම දාගත්තේ හිතීන්, හොඳ නරක හිතුවේ හිතීන්.

දැන් හිතෙනව මේක අල්ලන්න ඕනේ කියල. ඒ හිතන්නේ කොහෙන්ද? ඒකත් හිතීන්මයි හිතන්නේ. හොඳයි දැන් අල්ලනව. දැන් ඉස්සල්ලම එක ඇගිලි තුඩකින් අල්ලනව. දැන් අල්ලනකොටම ගැවුනා කියල දැන ගත්තේ හිතීන්ද ඇගිලි තුඩින්ද? හිතීන්. ඒ හිතේ කෝප්පයක් කියලද ස්පර්ශය හටගත්තේ නැතිනම් නිකම්ම ස්පර්ශය විතරද? ස්පර්ශය විතරයි.

ඇයි මේ ඇත්තන්ගේ ඇගිලි තුඩුවල රූප දැකගන්න ඇස් නැහැනේද? ඒ නිසා දැනගත්තේ ස්පර්ශය විතරයි. ඇහෙන් බලල හටගන්න හිතට නම් ඒ වගේ නමක් දාගන්න නිකමට හරි පුළුවනි. තේරෙනව තේද? එනිසා හොඳින් අවබෝධ කරගන්න ස්පර්ශය. ස්පර්ශය හටගත්තේ කය ඇසුරුකරගෙනයි. ස්පර්ශයේ කෝප්ප නැහැ. තණකොල ස්පර්ශ නැහැ. රබර් ස්පර්ශ නැහැ. යකඩ, තාර, කොන්ක්‍රීට් ස්පර්ශ නැහැ. ඒහෙම හිත් හදල දෙන්නේ ඇසත් එක්ක කය සම්බන්ධ කරගෙනයි. මම පෙරත් කිවුව වගේ, සිහියේ තියාගන්න ඇසට පුළුවන් රූප බලන්න විතරයි. කනට පුළුවන් ශබ්ද අහන්න විතරයි. ගඳ සුවද දැනගන්න නාසයෙන් විතරමයි. කයට පුළුවන් ස්පර්ශ දැනගන්න විතරමයි. ඒ නිසා මේ ඇත්තෝ සිහියෙන්ම ඒ ඒ ආයතනයට පුළුවන් එකම දේ ගැන හොඳින් නිවර්දිව ප්‍රත්‍යක්ෂ කරලම දැන ගන්න. ඇහේ ස්පර්ශයට කයේ ස්පර්ශය සම්බන්ධ කරන්න එපා කවදාවත්. දෙකක් තුනක් එකට පටලවා ගන්න එපා. තනි තනිවම දකින්නට උත්සාහවත් වෙන්න. හොඳයි දැන් ආයෙත් කෝප්පය ගැන කලා කරමු. අපි දැන් කෝප්පය අල්ලන්න ඕනෙ කියල හිතුව. ඇගිලි තුඩ ගැවුනාම කෝප්පයේ ගැවුනා කියල දැනගත්තෙත් හිතීන්මයි. දැන් කෝප්පෙ ඇල්ලුව කියල සතුටු වෙනවනම් ඒ සතුටු වෙන්නෙ කොහෙන්ද? හිතීන්මයි. අල්ලන්න බැරි වුනොත් ඒ දුක් වෙන්නෙත් හිතීන්ම තේද? දැන් කෝප්පෙ දැකල ඒ ගැන හිතල ඒක අල්ලන්න ගිහින්, අල්ලල සතුටු වෙන තැනට එනකන් එක කටයුත්තක්වත් හිතීන් පිට ගියපු එක තැනක්වත් තියනවද?

ඒ වගේම මේ ඇත්තන්ගෙන් මම දැන් එක දෙයක් අහනව. මේ පින්වත් ඇත්තෝ කෝප්පය ඇල්ලුවද නැතිද? සමහර ඇත්තෝ කියයි ඇල්ලුව කියල. සමහර ඇත්තෝ කියයි නැහැ කියල. නැහැ කියන්න හේතුව මොකද්ද? මම තේරුම් කරන්න හොඳින් අහගන්න. නුවණින් මෙනෙහි කරන්න. දැන් හිතන්න බලන්න යකඩ කණු දෙකක් දෙපැත්තක තියනව. කණු දෙකටම පණ නැහැ කියල දන්නවනේ. කණු දෙකෙන් එකක් පයවිය ප්‍රකට අත කියලත් අනෙක පයවිය ප්‍රකට කෝප්පය කියලත් ආදේශ කරගන්නවනම් වැඩිය හොඳයි. දැන් මේ එක ඇත්තෙක් මේ කණු දෙක ලගට යනව. එයාට පණ තියනව කියලතේ කියන්නේ. දැන් අපි ඒ ලග ඉන්න ඇත්තව මේ වෙලාවේ අරමුණු කරන්නේ මේ හිත විදියටයි. දැන් මේ කණු දෙක එකට ලංකලොත් ඒ දෙන්න

එකට ගැටුණ කියල කණු දෙක දැනගනීවිද නැතිද? දන්නේ නැහැ. හැබැයි මේ මැද ඉන්න කෙනා හිත විදියටනම් වැඩ කරන්නේ ඒ කණු දෙක එකට ගැටුණු ගමන් ඒ කෙනා මේ කණු දෙක ස්පර්ශ වුනා කියල දැන ගන්නව නේද? එහෙම දැනගෙන ස්පර්ශ වුනා කියල කෑ ගහල කියයි. හිතත් අන්න ඒ වගේ. ස්පර්ශ වෙන දේවල් දෙකක් ඒ දෙන්නා ගැන කිසිමදෙයක් දැනගන්නේ නැහැ, හිතයි ස්පර්ශ වුනා කියල දැන ගන්නේ. ඒ නිසා අර කණු දෙක වගේ අතවත් කෝප්පයවත් ස්පර්ශය ගැන දන්නේ නැහැ. පයවිය ස්පර්ශය අදුරන්නේ නැහැ. හිතත් පැනල කියනව විතරයි ස්පර්ශයක් වුනා, වුනේ මෙතනයි කියල. ඒ විදියට කයට සම්බන්ධ කරල කපා කලොත් දෙයක් මේ කයේ ගැටුණු ගමන් කෑ ගහනව ස්පර්ශ වුනා කියල. එත් ඒක ස්පර්ශය විතරමයි. හැබැයි ඒ හැපුණු එක ඇහේ වෙන ස්පර්ශයත් එක්ක ගලපල මේකයි හැප්පුනේ කියල කියයි. ඇහේ ස්පර්ශය කිවුවෙත් හිතමයි.

කයේ ස්පර්ශය කිවුවෙත් හිතමයි. ස්පර්ශය හටගන්න හැටි දන්නව නේද? ඇසත් රූපයත් ගැටීම නිසා සවිඥානක ඇසක රූපය දැනගන්නා හිතක් හටගන්නවා. ඒ වගේ අතින් ආයතනවලත් ස්පර්ශය එහෙමයි. ඉතින් මේ ඇත්තන්ට ඇත්තටම දකින්න ලැබෙන්නේ ඔය ආයතනවල හටගන්න ස්පර්ශ ගොඩක් විතරමයි. ඒ කිවුවේ හිත් ගොඩක් විතරමයි. බාහිර දෙයක් නෙවෙයි. ඒත් ඒ ස්පර්ශයන්ට හිතෙන්ම නම් දාගෙන ක්‍රියා හදාගෙන මේ ඇත්තෝ නැති ලෝකයක් ඇති කරන් සැප දුක් වේදනාත් ඒ හිත ඇසුරු කරගෙනම ඇති කරන් හවයේ ගමන් කරනව. පෙර සිදු වුනෙත් ඒකමයි. අනාගතයේ සිදු වෙන්නෙත් ඒකමයි.

ඒ තත්වය මග ඇර ගන්න මේ ඇත්තෝ යන එන හිතන බලන හැම මොහොතකම මේ ඇත්තටම හිත කියල ඇත්ත ඇති හැටියෙන්ම නිරන්තරයෙන් දකින්න උත්සහවත් වෙන්න. ආයේ මේක කරන්නේ කොහොමද කියල අහන්න මාව හොයන් එන්න එපා. මේ කියපු ටික හොදින් අතරක් නැර මනසිකාර කරන්න. පුළුවන් හැම වෙලාවෙම ජේන හැම දෙයක් ගැනම අර කෝප්පය දිහා මුලින්ම බලපු විදියටම පයවි ධාතුව ප්‍රකට කරන් හටගත් වර්ණ හැඩතේද කියන තැන ඉදන් ඒ ඇසුරු කරන් තමන්ම හිතන්න පටන් ගන්න හැම දෙයකම මුල ඉදන් පෙනුනො ඇහැටද හිතටද කියන තැන ඉදන් අල්ලල සතුටු හරි දුක් හරි වෙනතැනටම. ඇල්ලුවද නැතිද කියන තැනටම නුවණින්ම මෙනෙහි කරන්න. මේ ආස හටගන්නට උපකාරී වූ ධාතුවලට ජේන්නේ නැහැ නේද? හිතට නේද ජේන්නේ කියන දෙයම දකින්න. නම් ගම් දාගන්න හැටි ක්‍රියා සකස් කරගන්න හැටි හොදින් දකින්න. කරන්න කිසිම ක්‍රියාවක් නැහැ ඒ තුල පවතින්නෙත් හිතක් හටගැනීමක් විතරයි කියල දැනගන්න. කෝප්පයට ඇඟිල්ල තිවුවම ඇඟිල්ලයි කෝප්පයයි අතර හටගන්නේ ස්පර්ශ හිතක් විතරයි, ඒ වුනාට අතින් කෝප්පය ඇල්ලුවා කියල අතයි කෝප්පයයි අතරට ක්‍රියාපදයක් හදාගත්තේ මනායතනයෙන් කියන තැන දකින්න මේ ඇත්තෝම දක්ෂ වෙන්න. ගැහුවත්, කැපුවත් ලිවුවත් අතගැවත් සේදුවත් හාන්සි වුනත් මේ ඇත්තන්ට ලැබෙන්නේ ස්පර්ශ හිතක් විතරක්ම බව

දැනගන්න. රූප නිසා හටගත් හිතට නම් දාගෙන අම්ම ගෙදර එනවා කියල හදාගත්තේ හිතීන්මයි කියල දකින්න. අම්ම හදාගත්තේ මේ හිතීන්ම නේද කියල දකින්න.

ගෙදරත් හදාගත්තේ හිතීන්ම නේද කියල දකින්න. එනවා කියන තැන කිසිම ආකාරයේ ඇස කණ නාසය දිව ශරීරය කියන ස්ථානයක් ඇසුරුකරගත් එනවා කියන ස්පර්ශයක්, හිතක් නැති බව දකින්න. ක්‍රියාව මනසත් අරමුණත් නිසා හටගත් කිසිම ආකාරයකින් ක්‍රියාත්මක කරන්න බැරි

දෙයක් බව දැනගන්න. මනසට ඇවිද්දවන්න කියල අරමුණු ගත්තට හටගන්නේ කය ඇසුරුකරගත් කාය සම්පස්සයන් නිසා හටගන්නා හිත් විතරක් බව දැනගන්න. ක්‍රියාවන්ගේ යථා ස්වභාවයම නිතර දකින්නට මේ ඇත්තෝ උත්සාහවත් වෙන්න කියල නැවතත් ඉතා කාරුණිකව මතක් කරනව.

සිත පිලිබදව මෙහෙම දකින හැම වෙලාවෙම රූපය ධාතු ස්වභාවයයි. ධාතුවට පෙනීම් ඇසීම්, ගඳ සුවද දැනීම්, රස විදීම් ස්පර්ශයන් විදින්නට බැහැ කියන දෙයත් හොදින්ම දැනගන්න, මෙව්වර කල් රූපය ධාතුව විදියට දැක්කේ ඔය විදියට රූපය අවබෝධ කරන් නාම රූප වෙන්කරන් නාමයට හිත තියන්නයි. රූපය කෙරෙහි දැනගෙනම කලකිරෙන්නයි. එනිසා කයේ යථා ස්වභාවය ධාතු විදියට දකින ගමන් කය කියල හටගන්නෙන් හිතක්ම නේද කියල දකින්න. පයව් ධාතුවේ වර්ණ හැඩයන්ට නම් දුන්නේ ධාතුව නොදන්නා නොදක්නා බව නිසා වගේම සිත් කියල නොදන්නා බවට සිත්වලට නම් ඒ කියන්නේ සංඥා දුන්නේ කියල දැනගෙන අම්මා තාත්තා දුව පුතා කියන සංඥාවන්ගෙන්

නිදහස් වෙන්න. තමා තුලින්ම හටගත් සිත් කියල නොදන්නා බවටමයි ඒ සිත් කෙරෙහි සැප දුක් වේදනා සකස්කරගත්තේ කියල සැප දුක් වේදනාවෙන් උපේක්ෂා වේදනාවට එන්න. ඒ කයත් ඒ අවට පවතින සියලු දේත් ඇසෙන් කනෙන් නාසයෙන් දිවෙන් මනසින් ගන්න සියලු දේත් හිත් වෙනකොට කොහෙන් ගත්තත් තමන් පිරිල තියෙන්නේ වෙන් කරන්න බැරි වතුර වගේ ආශ්‍රව ගොඩකින්ම නේද කියල දකින්න. හැම ක්‍රියාවක්ම සිතීමක්ම සත්‍ය නොවන ආශ්‍රවයන් ගොඩක් විතරක්ම කියල දැනගන්න. එතකොට පරිහරණය කරන්න ඇස කන දිව නාසය කයක්වත් මේ ඇත්තන්ට ඉතුරු වෙන එකක් නැහැ. මේ තාක් කල් මනසිකාරකල සතර මහා ධාතුවවත් හිතීන් පිට පනවන්න බැහැ නේද කියල දැනගනියි. මනායතනයම ප්‍රකට වෙයි.

එක එක පැතිවලින් ඇවිත් මුහුදට වැටුන ගංගා වගේ ඒ ඔක්කොම දැන් මහා සාගරේ වගේ නේද කියල දකින්න. මේ දේවල් කාලයත් සමගම දැනගන්නකොට මේ ඇත්තන්ට ස්පර්ශය ගැන හොදින්ම දැනගන්න ලැබේවි. ස්පර්ශයෙන් ස්පර්ශය මාරු වෙමින් යන ස්වභාවය අවබෝධ වෙයි. ස්පර්ශය ස්පර්ශය විතරක්ම වෙයි. ස්පර්ශය මා විසින් කල දෙයක් නෙවෙයි. එය අනුන් විසින් කල දෙයකුත් නෙවෙයි. මා විසින් හෝ අනුන් විසින් කල දෙයකුත් නෙවෙයි. මා විසින් හෝ අනුන් විසින් නොකල ඉබේ හටගත් දෙයකුත් නොවෙයි. එය ඇත්තටම හටගන්නේ සලායතන හේතුකොටගෙනයි කියන පටිච්ච සමුප්පන්න භාවයම හුදු ශ්‍රද්ධාවකින් තොරව, රුචියකින් තොරවම ඇසු පමණකින් තොරවම, කරුණු සලකා බැලීම් පමණකින් තොරවම, මතවාදයකට ආ පමණකින් තොරවම සලායතන නිසා ස්පර්ශය ඇති වෙනවා යන්න ශ්‍රී සද්ධර්මයට අනුවම දැන ගනියි, දකින්න පුළුවන් වෙයි. ඒකයි මම මේ ඇත්තන්ට පෙර ස්පර්ශය හොදින් පැහැදිලි නොකලේ. අවසානේ සලායතන නිරෝධයම නිවනයි කියල දැනගන්න තැනට එයි. ඒ කවදාවත් අපි ඇස කන දිව නාසය ශරීරය පරිහරණය කලේ නැහැ කියන තැනටම ප්‍රඥාව වැඩෙන නිසා.

එහෙනම් ඒ විදියට අවබෝධ කරා යන ගමනෙදි මේ පින්වත් ඇත්තෝ දැන ගනීවි අවිද්‍යාවෙන් තොරව පටිච්ච සමුප්පන්නවනම් තමන්ට කවදාවත් තමන්ගේ දුව පුතාවත් තමන්වත් ලෝකයේ කිසිදු දෙයක්වත් අල්ලන්නවත් පරිහරණය කරන්නවත් බැහැ කියල. ඒ වගේම කවදාවත් ඇල්ලුවේ නැහැ කියලත් අනාගතයේ තව කොයි තරම් ඉපදුනත් කවමදාවත් කාටවත් කාවත් කිසිම දෙයක්

කිසිම කෙනෙක් අල්ලන්න බැහැ පරිහරණය කරන්න බැහැ කියල. ඇල්ලුවේ හිතීන් මිසක් අතින් නෙවෙයි කියලම ප්‍රත්‍යක්ෂ වෙයි. ඒ ස්පර්ශයත් ක්ෂණයෙන් ඇතිවෙලා නැතිවුනා කියල දැනගනියි. සිත කියන්නේ නියනවා ඉන්නවා කියල පනවන්න බැරි, පවත්වන්න බැරි දෙයක් බවම වැටහෙයි. පෙර සදහන් කල ආකාරයටම එක් එක් වස්තූන් හිතීන්ම දැකපු ආකාරයටම ඒ ඒ වර්ණයන් හැඩයන්ට අපි දුව පුතා කියල අපේම හිතීන් හදාගෙන අම්මා තාත්තා කියල හදාගෙන අපිම සතුටු වෙන දුක්වෙන ජීවිතේට දැන් ඉදන් සදහටම තිත නියන්න කාලය කියල මේ ඇත්තන්ට අවබෝධ වෙව්. මේ බුද්ධ ශාසනයේම මේ ආත්මභාවයේම උතුම් නිවනම අවබෝධ කරගතයුතුයි කියල අවබෝධ වෙව්. ඒ අවබෝධයට යන ගමන තුලම දුක්බ දෝමනස්ස උපායාසයන්ගෙන් තොරවුනු සියලු යුතුකම් මේ පින්වත් ඇත්තෝ තමන්ගේ අම්මාට තාත්තාට දුවට පුතාට බිරිදට ස්වාමීපුරුෂයාට ඥාතීන්ට ඉටු කරාවි පුළුවන් තරම් නොගැටී නොඇලී යථා භූත ඥානය තුලම ඉදන්.

ඒ වගේම මේ පින්වත් ඇත්තන්ට මේ පින්වත් ඇත්තන් වඩන මාර්ගයේ ආරක්ෂාවට දෙයක් අවසාන වශයෙන් කියන්නටත් ඕනේ. තමන්ට සුලු හෝ අවබෝධයක් වතුරාර්ය සත්‍ය ධර්මය පිලිබද ඇති වෙනවනම් ඒ කියන්නේ දුක්බ සත්‍ය පිලිබදව ඒ කියන්නේ නාම රූප පිලිබද වැටහෙනවානම් කවදාවත් තමන් මාන්තයට පැමිනෙන්නට ඉඩ දෙන්නට එපා. ඒක එහෙම වෙන්න නැහැ. ඒක හොදින්ම මේ ඇත්තෝ මතක තියාගන්න. දැන් මට සත්‍ය වැටහෙනවා. දැන් මට අඩු

තරමින් බුදු රාජාණන් වහන්සේ කෙරෙහිවත්, සංඝ රත්නය කෙරෙහිවත් ශ්‍රද්ධාවක් නැහැ. ඒකත් මේ හිතීන්ම හදාගත්ත දෙයක්නේ. දානයත් එහෙමයි වන්දනාවත් එහෙමයි. ඒ නිසා මට වන්දනා කරන්නවත් දානෙ දෙන්නවත් හිතෙන්නේ නැහැ කියන තැනට එන්නට එපා. මේ බුද්ධ ශාසනේ අද අදම විනාශ වෙලා යයි. වැරදි අරමුණු ලෝකයට දෙන්න එපා. ස්වාමීන් වහන්සේලාට දානෙ ටිකවත් නොලැබී යයි මේ ඇත්තන්ගේ මාර්ගපල උන්මාදය නිසා. එනිසා අවබෝධය තුල ඇති වන්නේ හික්මීමයි කියල මතක තියාගන්න. ඒ සිතිවිලිත් ආයෙන් මේ ඇත්තෝ හදාගත්ත මාර්ගපල ලෝකයම, මාන්තයම වෙන්න පුළුවන්. ඉන් නූපන් අකුසල් සිත් උපදවන්න හේතු වෙන්න පුළුවන්. සිදුවිය යුත්තේ රාග ද්වේශ මෝහ ක්ෂය වීම මිසක් මේරීම නෙවෙයි මේ ඇත්තන්ගේ. මතක තියාගන්න කෙනෙක් උතුම් අර්භත් ඵලයට පැමිනෙනතුරුම කර්ම සකස්වන වෙනබව. මේ ඇත්තෝ හොදින් සිත සකස් කරනවනම් කර්මය කර්මඵලය විශ්වාස කරනව. සක්ක සුත්‍රයේ මෙන් ලෝකයට එක්ව විසීම නුසුදුසුයයි දේශනා කරන්නට පෙර තමන් ලෝකය සමග එක්ව වාසය කරනවාද කියන තැන හිතන්න මේ ඇත්තෝ අමතක කරන්නට එපා. පින්වත් ස්වාමීන් වහන්සේලා ග්‍රාමවාසී, අරණ්‍යවාසී, වනවාසී අසුපුවාසී කියල බෙදාගන්න එපා. දෙව් මිනිසුන්ට පමණක් නොවෙයි පින්වත් හික්ෂුන් වහන්සේලාටත් ත්‍රිවිධ රත්නයෙන් තොර පිහිටක් නැහැ. එනිසා සියලුම ස්වාමීන් වහන්සේලා පින්කෙතක් යන අරමුණ පවත්වගන්න මේ ඇත්තෝ දක්ෂ වෙන්න ඕනේ. එනිසා මේ ඇත්තෝ බෙදෙන්නවත් බෙදන්නවත් යන්න එපා. ඒවා බොහෝ කල් මේ ඇත්තන්ට දුකට හේතු වෙනවා. අම්මා කරන පින් පව අම්මාට, තාත්තා කරන පින් පව තාත්තාට දුව කරන පින් පව දුවට පුතාගේ පින් පව පුතාට ස්වාමීන් වහන්සේ නමක් වුන මා කරන පින් පව මට, ඥාති හිතමිත්‍රාදීගේ පින් පව වෙන වෙනම ඔවුන්ටම බව හොදින්ම තේරුම් ගන්න.

ඒ වගේම පිනේදි එකතු වෙන්න, පවේදි දුරින්ම දුරස් වෙන්න, අසත්පුරුෂ ඇසුරින් ඉක්මනින්ම අත්මිදෙන්න මේ ඇත්තෝ දක්ෂ වෙන්න. මව් සුගතියට යනවිට දරුවන් දුගතියට වෙන් වෙන්නට

පිලිවන් බැව් අවබෝධ කරගන්නට මේ ඇත්තෝ උත්සාහවත් වෙන්න ඕනේ. එනිසා කෙනෙක් සේතාපන්න වෙනකොට සතර අපායෙන් නිදහස් වුනත් කර්ම සකස් වෙනවා. මගේ සම්මා සම්බුදු බුදුරජාණන් වහන්සේ පටවි සුත්‍රයේදී දේශනා කරනව සේතාපන්න කෙනෙක්ට තවත් ගෙවන්නට තිබෙන දුක වෙරලු ගෙඩි 7ක් තරම් පොඩි ප්‍රමාණයයි ක්ෂය කල දුක මේ මහ පොළවේම පස් වලට සමාන කලොත් කියල. සංයුක්ත නිකායේ නිදාන වර්ගයේ අභිසමය සංයුක්තයේ අභිසමය වර්ගයෙයි සදහන් වෙන්නේ. ඒත් ඒ හත තුලත් කර්ම සකස් වෙන බව ආර්ය උපවාදයන්ට ලක් වෙන්නට ඉඩ ඇති බව මේ පින්වත් ඇත්තෝ අමතක කරන්නට එපා.

කලබල වෙන්නට මාර්ගඵල උත්මාදයට පත් වෙන්නට මේ ඇත්තන්ට අවශ්‍ය නැහැ. මගේ සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ සේබ සුත්‍රයේදී දේශනා කරනු ලබනව කිකිළියක් සිය බිත්තර රකින අවස්ථාවේ මේ බිත්තර කටුව නිය අගින් හෝ මුව තුඩින් කඩාගනිමින් මේ පැටවුන් බිහිවෙනවානම් හොඳයි කියල හිතන්නේ නැහැ කියල. ඒ වගේ මේ ඇත්තන්ටත් ශීලයෙන් යුක්ත වෙන්නට පුළුවන්නම්, ඉන්ද්‍රිය සංවරයේ යෙදෙනවනම්, හෝජනයේ පමණ දැන ගන්නවනම් නිදි දුරු කරන්නට පුළුවන්නම් මේ ඇත්තන්ට මාර්ගඵල පිලිබද විශේෂ කලබලයක් තියාගන්න අවශ්‍ය නැහැ. හොඳයි එහෙමනම් මේ සියලුම පින්වත් ඇත්තන්ට මේ ශ්‍රී සද්ධර්මය ශ්‍රවණය කිරීම තුලින් ඇති කරගත් ශ්‍රමය ඥාණය උතුම් නිවන පිණිසම හේතු වේවා කියල ආශීර්වාද කරමින් ස්වාමීන් වහන්සේ මේ දේශනය අවසන් කරනු ලබනව. (ධර්ම දේශනාව සිදු කරවනු ලැබූ පින්වතුන්ගේ නම්ගම් මෙම පොතෙහි සදහන් නොකරන ලදී.) එසේම ස්වාමීන් වහන්සේ විසින් මේ එක්රැස් කරගත්තා වූ සියලුම පුණ්‍ය සංස්කාරයන් මා පැවිදි කලා වූ හිකමෙවුවා වූ මාගේ පින්වත් උපාධ්‍යන්

වහන්සේටත් මාගේ ආචාර්යන් වහන්සේලාටත් ජීවත්වන මාගේ පින්වත් මැණියන් වහන්සේටත් මිය ගිය පියාණන් වහන්සේටත් උන්වහන්සේලා පතන්නාවූ බෝධියෙන් උතුම් නිවන නිදුක් නිරෝගීව සුවසේ අවබෝධය පිණිසම හේතු වේවා කියල ඉතා මෙහි සිතින් යුතුව අනුමෝදන් කරනව.

..... හැමදෙනාටම තෙරුවන් සරණයි.....

ධර්ම දේශනය - 2

හොඳයි මේ පින්වත් ඇත්තන්ට මා විසින් පෙර දේශනා කරන ලද රූපය පිලිබද නැවතත් වැඩිපුර කරුණු විකක් පැහැදිලි කරන්නයි මේ මොහොතේ බලාපොරොත්තු වන්නේ. එනිසා මේ පින්වත් ඇත්තන්ට මා මූලින් සදහන් කරනු ලැබූ සුත්‍ර පාඨය මූල සිට විස්තර කරන්නට බලාපොරොත්තු වන්නේ නැහැ. මේ පින්වතුන් දන්නවා රූපය හටගන්නේ සතර මහා ධාතූන්ගෙනුත් ඒ ඇසුරු කරගත් උපාදාය රූපයන්ගෙනුත් යනබව. සමහර පින්වතුන් දැනුත් අසනවා රූපය සතර මහා ධාතුව නම් එය දකින්නේ කොහොමද කියලා. ඒ වගේම දැඩිව ප්‍රතික්ෂේප කරනව සතර මහා ධාතුව රූපයයි කියල. ස්වාමීන්වහන්සේලාට පවා උපහාසයන් අපහාසයන් කරනව දකින්න ලැබෙනව. අන්තගාමී ලෙස ගැටෙනව, නමුත් බුදු දහම අන්තගාමී දහමක් නෙවෙයි. ඒක ඒ පින්වතුන්ගේ වැරද්දක් නිසා නෙමෙයි එහෙම සිදුවෙන්නේ. නුවණින් විමසා බැලීමේ අඩුපාඩුව නිසයි. සතර මහා ධාතුවත් උපාදාය රූපයනුත් පිලිබද මාගේ සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ තරම් පැහැදිලි කලේ මේ ඇත්තන්ට රූපය ඒ ආකාරයට දකින්නට අවශ්‍ය නිසයි. පෘතග්ජන

භූමියෙනුයි ආර්ය භූමියට පිවිසෙන්නේ. එහෙනම් පෘතග්ජනයාට මේ කරුණු පැහැදිලි කරගැනීමේ

හැකියාව ඇතිවිය යුතුමයි. නමුත් එයට ශීල සමාධි වැඩුණු මනසක් අවශ්‍යයි ආර්ය ශ්‍රාවකයකු බිහිවන්නට. ඒ වගේම මගේ සම්මා සම්බුදුරජානන් වහන්සේ දේශනා කලේ "සීලං සමාධිං පඤ්ඤාඤ්ච" මගේ බොධාය භාවයං, පත්තෝස්මි පරමං සුද්ධිං නිහතෝ තවමසි අන්තකාති", ඒ කියන්නේ ශීල, සමාධි, ප්‍රඥා කියන මාර්ගය සත්‍යාවබෝධය පිණිස වඩලයි පරම ශුද්ධිය නැතිනම් රහත් භාවය අත්පත් කෙළේ කියන දෙය කියල මතක තබාගන්න. එහි පවතින්නේ ප්‍රඥා, ශීල සමාධි අවස්ථා මාරුකරල නෙවෙයි.

මේ ප්‍රශ්නයක් නිතර අසන නිසයි මේ ඇත්තන්ගේම යහපත පිණිස කිවුවේ. එනිසා මේ ඇත්තන් බුදුරජාණන් වහන්සේ ඉක්මවන්නට යාම සුදුසු නැතැයි කියල හිතනවා. කිසියම් හෝ පින්වත් මහ රහතන් වහන්සේනමක් කල දේශනාවක් පවතිනවනම් කිසිම දේශනයක් බුද්ධ භාෂිතය ඉක්මවල නැහැ කියල මේ පින්වතුන්ට හොඳින් බැලුවොත් පෙනේවි. රූපයට අනිත්‍ය දුක්ඛ අනාත්ම ත්‍රිලක්ෂණය උරුමයි. එහෙනම් මේ පින්වතුන් ප්‍රඥාවෙන් දකින රූපයටත් ත්‍රිලක්ෂණය උරුම වියයුතුමයි. තමා දක්නා රූපයේ අනිත්‍ය, දුක්ඛ, අනාත්ම ස්වාභාවය පැහැදිලිව දකින්නට කියන්නට පිලිවන් විය යුතුයි. හැබැයි තර්කයට ආ පමණින්වත් මතවාදයට ආ පමණින්වත් හුදු ශ්‍රද්ධාවෙන්වත් රූපියකින්වත් නෙවෙයි.

ප්‍රඥාවෙන්මයි. බුදුරජානන් වහන්සේ, ද්වන්තිංසාකාරය, නවසීතිකය පවා දේශනා කලේ, ධාතුස්වභාවයන්ගේ ආකාරය නිවරදිව දැක ගන්නයි. තද ස්වභාවයන්, ගලන වැගිරෙන ස්වභාවයන්, පුම්බන හැකිලෙන ස්වභාවයන්, දවන තවන ස්වභාවයන්, ධාතුවේ විපරිණාමය වීමත් කෙටි කාලයකින් මෘත දේහයක් ඇසුරුකරමින් දැන ගන්නට පුලුවන් වෙන එකයි එහි විශේෂත්වය. ඒ මගින් අවබෝධ කරගන්නේ කය පිලිබදවමයි. කයේ අනාත්ම ලක්ෂණයමයි. එතුලින්ම මෘත දේහයක් මේ කයක් අතර වෙනසක් නැහැ කියන ඥාණය ලබන්නට හැකි වෙනව. එහෙම කිව්වේ මේ ඇත්තන්ට මම පෙර සදහන් කරල තියන නිසා මේ ඇසට නෙවෙයි පෙනෙන්නේ හිතටයි කියන එක. මෘත දේහයකත් ඇසක් තියනව, හැබැයි පෙනෙන්නේ නැහැ. අපි පරිහරණය කරන ඇසට පෙනෙන්නේ නැහැ, සිතටයි පෙනීම කියන දේ ඇති වන්නේ. කයේ දැනීමත් එහෙමමයි.

එහෙනම් මේ කයක් මෘත දේහයක්ම නේද කියන ඥාණය මේ ඇත්තන්ටත් දැනෙන්නට ඕනේ, විජය සුත්‍රයේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරල තියන යථා ඉදං තථා ඒතං යථා ඒතං තථා ඉදං, අජ්ඣත්තං ච බහිද්ධා ච කායේ චන්දං චිරාජයේ. - මේ සවිඥානක අශුභ්‍ය කෙසේ ද, මේ අවිඥානක අශුභ්‍යද එසේම වෙයි. මේ අවිඥානක අශුභ්‍ය කෙබදුද, මේ සවිඥානක අශුභ්‍යද ඒ ආකාරයෙන්ම වෙයි කියන විදියට. එහෙම බලනවිට මේ ඇත්තෝ තමන්ගේ කියල අල්ලගත්ත මේ කය පලමුව පිලිකුල් කරන්නට ගන්නව. ඒත් මෘත දේහයක් කියන තැනට සිත එන්නේ නැහැ. නමුත් පිලිකුල නිසාම ඉන් නිදහස්වෙන්නට මේ ඇත්තන් සාදාරණ හේතු සොයනව. පිලිකුල් කරත් මේ ඇත්තන්ට තමන් කයක් පරිහරණය කරනව කියන තැන තියනව. පසුව ප්‍රඥාවෙන් එහෙම සොයනවිට මේ කයේ මම, මගේ, මගේ ආත්මය කරගන්නට නොහැකිවූ අනාත්ම වූ මහා භූත රූපත් උපාධාය රූප ටිකක් මුණගැහෙනව. ඒ අනුව පලමුව පිලිකුලත් දෙවනුව මේ කය හටගත් අනාත්ම වූ ධාතු ස්වභාවයන් දැනගන්නටමයි බුදුරජානන් වහන්සේ නවසීතිකය දේශනා කලේ. නමුත් ප්‍රඥාවෙන් රූපය ඇසුරුකරගත් ධාතු ස්වාභාවයට සෘජුවම සිත තියන්න පුලුවන් ඇත්තෝ ඉන්නව. නාමයට හිත තියන්න පුලුවන් පින්වතුන් ඉන්නව. ඒත් නාමයට හිත තියන්න පෙර රූපය පිලිබදවත් සම්පූර්ණ කරගත්තනම් වටිනව කියල හිතනව. ඒනිසා ඒ ඇත්තෝ කෙලින්ම නාමයට හිත තියල එහෙම කලාට වැරද්දක්ද කියල කියන්න මම දන්නේ නැහැ. ඒ පිලිබද කියන්නට පුළුවන් මගේ සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේට විතරමයි.

අපිට කියන්නට පුළුවන් නිවරදි පෙල මේ ඇත්තන්ට තේරෙන තරමට විතරයි. ඉතිං ධාතු වශයෙන් රූපය පිරිසිදු දකින කොටනම් මේ ඇත්තෝ උපාදාය රූප, ඔලාරික, සුබ්බම, හීන, ප්‍රණීත, දුර, ලග රූප සියල්ල පිරිසිදු දැනගන්න ඕනේ. ඒත් එකපාරට නෙවෙයි කාලයකදි ටිකෙන් ටික. එනිසා කලබල වෙන්න සුදුසු නැහැ කියලත් මතක තියාගන්න ඕනේ. හොදයි, දැන් මේ පින්වත් ඇත්තෝට රූපයේ යථාභූත ස්වභාවය පිලිබද ටිකක් ගැඹුරින් නමුත් සරළව පැහැදිලි කරන්නටයි උත්සහවත් වෙන්නේ. ඒ නිසා හොඳින් අහන්න, නුවණින් මෙනෙහි කරන්නට කියල මතක කරනව.

එහෙත්ම රූපය කියල දේශනා කලේ සතර මහා ධාතුවත් ඒ ඇසුරුකරගත් උපාදාය රූපයනුත් කියල දැන් දන්නව. මේ පින්වතුන්ට සතර මහා ධාතුව නොපෙනුනත් සතර මහා ධාතුව නිසා හටගත් උපාදාය රූපයන් දැනගන්නට පුළුවන්. මම පෙර දේශනා කලා සතර මහා ධාතුව රාශීභූත වෙනකොට වර්ණ, ගන්ධ, රස, ඕජා යන උපාදාය රූපයන් හටගන්නා බව. මේවා ශුද්ධාශ්ඨකය නම්නුත් හඳුන්වනවා. ඉතින් මේ ඇත්තන්ට ලෝකයේ යමක් **දකින්න** ලැබෙනවනම් ඒ වර්ණය නිසයි දකින්නට දැනගන්නට ලැබෙන්නේ යනබව මේ ඇත්තන් දැනටමත් දන්නව. සතර මහා ධාතුව නිසා හටගන්නා පැහැසටහන පිලිබඳ බුදුරජානන් වහන්සේයි දේශනා කලේ. වර්ණයත් හැඩයත් යනුවෙන් මේ ඇත්තන්ට තේරෙන ලෙස මා සඳහන් කරන්නේ එයයි. ඒනිසා පෙල දහම අනුවයි මම මේ පින්වතුන්ට මේ පැහැදිලි කරන්නේ. මේ පින්වතුන් මේ අසන ධර්මය තමන්ම පෙල දහමට ගලපලා හෝ උගත් ධර්මධර විනයධර ස්වාමීන් වහන්සේ නමකගෙන් හෝ විමසල සැක තැන් දුරුකරගනියි කියල හිතනව. එතනදීත් බුදුරජානන් වහන්සේගේ දේශනාව පරිදිම සූත්‍රයට, විනයට, ධර්මයට ගලපා බලන්නැයි නැවත මතක් කරන්න කැමතියි.

ඉතින් මේ පින්වත් ඇත්තෝ දැන් එකින් එක වෙන වෙනම සතර මහා ධාතුවත් එහි උපාදාය රූපයනුත් නිසා රූප ශබ්ද ගන්ධ රස ස්පර්ශ හටගන්නා ආකාරයත්, ඒවා සිත විසින් එසේනැතිනම් විඥානය විසින්, ආත්ම ආකාරයෙන් හඳුනා ගැනීම පිලිබඳවත්, මේ මොහොතේ සිට, ඒවා අනාත්ම ආකාරයට දකින්නටත් උත්සහවත් වෙන්නට ඕනේ. අද දිනයේ අනාත්ම වශයෙන්ම දකින්නට උත්සහවත් වෙමු කියල කිවුවේ පෙර දිනයන්හිදී අනිත්‍ය දුක්ඛ ස්වභාවය හොඳින් මේ පින්වතුන්ට කියල දීල තියන නිසත් ඇතැම් ඇත්තන්ට අනාත්මය ඉක්මණින් ප්‍රකට වෙන නිසාත්. එනිසා මුලින්ම මේ ඇත්තෝට රූපය පිරිසිදු දකින්න පුළුවන් වන දවසක මහා නිදාන සූත්‍රයේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කල රූපයේ වැඩිම විඥාණය නැතිව සිදුවනවාද නැතිද යන කරුණ හොඳින්ම පැහැදිලි කරගන්නට ඕනේ. නාමයේත් රූපයෙන් හටගැනීම එනිසා හොඳින් දැනගන්නට පුළුවන් වෙනවා. ඒ වගේම මගේ බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කල අභමඤ්ඤත්‍ර රූපා, අඤ්ඤත්‍ර වේදනාය, අඤ්ඤත්‍ර සඤ්ඤාය, අඤ්ඤත්‍ර සංකාරෙහි, විඤ්ඤාණස්ස ආගතිං වා ගතිංවා චුතිං වා උප්පත්තිං වා චුද්ධිං වා විරුජ්භිං වා වෙපුල්ලං වා පඤ්ඤාපෙස්සාමීති නෙතං යානං විජ්ජති යන්නත් හොඳින් මතකයේ තියාගන්නට ඕනේ. ඒ කියන්නේ රූපයක් නැතිව කිසිම ආකාරයකට විඥානයක් එනවා, යනවා, වැඩෙනවා, චුත වෙනවා යන්නක් නොමැති බවයි, ඒ වගේම වේදනා සංඥා සංඛාර නැතිවත් බැහැ. මවකගේ අනාත්ම වූ කයක් ඇසුරුකොට හටගන්නා බීජය පටවී ධාතුව ප්‍රකටවූ අනාත්ම වූ සතර මහා ධාතුව පමණක්ම

බවත් පියාගේ බීජයද අනාත්මවූ ආපෝධාතුව ඇසුරුකරගත් සත්ව පුද්ගලභාවයෙන් තොර සතර මහා ධාතුව පමණක්ම බවත් හොඳින් දැනගන්න වටිනව. ඒ බීජයත් මවගේ හෝ පියාගේ මනසට කිසිම සම්බන්ධයක් නැහැ. ආහාර හේතුවෙන් හටගත් අවිඤ්ඤානක අනාත්ම බීජයත් විතරමයි. පැටවුන් හටනොගන්නා කිකිළි බිත්තරයක් වගේ කියල සරළව හිතන්න. ඒ බිහිවුණු බිත්තරයට කිකිලියගේ මනසේ සම්බන්ධයක් දැන් නැහැ. ඒ වගේම බිත්තරයට පැටවකු සැදෙන්නට විඥානයක් හටගෙනත් නැහැ. එනිසා බීජයත් එක්වීමකුල නිර්මාණය වන්නේ අනාත්ම වූ කයක් සකස්වීම සඳහා වූ සංසේචිත බීජයක් පමණක් බවත් එයද නිස්සත්ව නිජ්ජීව වූවක්ම බවත් දැනගන්නට ඕනේ. අප මේ මව් කුසේ පිලිසිදු ගත් දිනයෙන්, අනාගතයේ කුමන මව් කුසක පිලිසිදු ගත්තත් එය එසේමයි. එවැනි වූ රූපයද විඥාණය ඇසුරුකර නොගන්නේනම් කැඩී බිඳීයනබවත් අවබෝධ කරගතයුතුයි. එසේම දරුවකුලෙස මවකටත් පියකුටත් එක්ව සැකසිය හැකිවන්නේ අනාත්මවූ කයක් පමණක්ම බවත් වටහාගැනීම ඉතාමත් වටිනව.

ඉන් ඉදිරියට ඇස් කන් නාසාදි ඉන්ද්‍රියන් අනාත්මවූ විඥානය අනුව සැකසෙන අතර ඒ සඳහා වූ රූපයත් මව් ගන්නා ආහාර සමුදයෙන් අනාත්ම වූ **සතර මහා ධාතුවද උපාදාය රූපයන්ද** රාශීභූත වීමෙන් සකස්වෙනු ලබනව. ඒ නිසා නාම රූප පිලිබඳ අවබෝධයලත් පින්වත් ඇත්තෙක් කවදාවත් අනාත්ම වූ කයක්වත් අනාත්ම වූ විඥානයක්වත් තමන්ට නැවත ලබන්නවත් මේ අනාත්මවූ කය ඇසුරුකරත් තවත් දරුවෙක් කියල අනාත්ම වූ නාම රූප ස්කස්ධ ගොඩක් හදල දෙන්නවත් පෙලඹෙන්නේ නැහැ. දුක හදල දෙන්නෙ නැහැ. දුක්ඛ සත්‍යමයි පිරිසිදු දකින්නේ. කාමයන්ගේ හිස් බව ශුන්‍යතාවයමයි ප්‍රකට කරන්නේ. හිතන්න මේ ඇත්තෝ උපතින්ම පරම්පරාවෙන්ම යන මාරක රෝගයක්, ගඩුවක්, ආබාධයක් අසරණකමක් ඇති අම්ම කෙනෙක් තාත්ත කෙනෙක් තමන්ට තියනව වගේම උපතින්ම රෝගයක්, ගඩුවක්, ආබාධයක් අසරණකමක් එක්ක දරුවෙකු හදන්න යොමුවෙයිද කියල, දැන දැනත්.

ඒ වගේම සමහර පින්වත් ඇත්තන්ට කාමය කියන්නේ ඉතා කරදරකාරී අරමුණක් කියල නිතර මතක් කරනව. ඒ නිසා ඒ සියලු ඇත්තන්ට ලාභයක්ම වෙන්නට ඒ සඳහා සුදුසුයි කියා සිතෙන පිලිතුරක් වූ සතර මහා ධාතුවක් උපාදාය රූපයනුත් ඇසුරින්ම සොයාගන්නට පුලුවන්. ඒ ඇත්තන්ට පුලුවන්නම් සතර මහා ධාතුවක් උපාදාය රූපයනුත් පිරිසිදු දකින්න එයින් මදකට හරි නිදහස් වෙන්න පුලුවන් වෙනව. අපි හැමදාමත් කැමතියි මෘදු රූපයන්ට, ශබ්දයන්ට, ස්පර්ශයන්ට රළු රූපයන්ට ශබ්දයන්ට, ස්පර්ශයන්ට වඩා. හිතන්න සිමන්ති දාපු බිමකට වඩා අපි කැමතියි මෘදු ඔපවත් ටයිල් අල්ලපු බිමක් දකින්න ඇවිදින්න. රළු ශබ්දයන්ට වඩා අපි මිහිරි මෘදු ශබ්දයන්ට කැමතියි නේද? මේ හැම රූපයකම, ශබ්දයකම, ස්පර්ශයකම, මෘදුබව රළුබව මිහිරි අමිහිරි බව තීරණය වෙන්නේත්, ඒව අරගෙන ආවේත් සතරමහා ධාතුවක් උපාදාය රූපයනුත්මයි. ඒ කියන්නේ ඒවා හටගන්න උපකාරීවන සතර මහා ධාතූන්ගේ තානත්වය අනුවයි. ඒ කියන්නේ මේවාට මුල් වුනේ සතරමහා ධාතුවක් ඒ ඇසුරුකරගත් උපාදාය රූපයනුත්. ස්ත්‍රී කයක් ඇසුරින් හටගන්නා මෘදුභාවය ඇති වන්නේ කය නිර්මාණයවීම සඳහා උපකාරවූ ධාතූන්ගේත් එහි උපාධායරූපයන්ගෙනුත් හටගන්නා මෘදු භාවය නිසයි.

එයයි අප පැහැදිලිව අවබෝධයෙන් දැකිය යුතුවන්නේ. ස්ත්‍රී කයක් ඇසුරුකරගෙන හටගන්නා ශබ්දය මෘදුභාවයට පත් වෙන්නේ ඒ සඳහා දායකවන අනාත්ම වූ සතරමහා ධාතුවෙන් සැදුම්ලත් උගුර, දිව තල්ල තොල් ආදිය නිර්මාණය වී ඇති ධාතූන්ගේ මෘදුභාවය නිසයි. පිරිමි අයකුගේ ශබ්දය රළු වන්නේත් ඒ සඳහා දායකවන කොටස් නිර්මාණය වී ඇති ධාතූන් රළු, තද ස්වභාවයක් ගන්නා නිසයි. බටනලාවක් නිර්මාණය සඳහා පඨවි ධාතුව ප්‍රකට කරගත් බටයක් භාවිතා කරනුලබනව. අනාත්ම වූ පඨවි ධාතුවෙන් සැදුම් ලත් බටය තුලට අනාත්ම වූ වායෝ ධාතුව වේගයෙන් පිබිමෙන් ඇතිවන ශබ්දය සිදුරු ඇරීම වැසීම තුලින් පාලනය කර නොයෙකුත් ශබ්ද ඇති කරනව. අනාත්මයි, අනාත්මයි කියන කොට මේ ඇත්තො දකින්නට උත්සහවත් වෙන්නට ඕනේ මේ කය තුලට ඇතුලුවන වායෝ ධාතුව ආත්මයිද කියල. වායෝ ධාතුව මම මගේ කරගන්න පුළුවන්ද කියල. එනිසා බටනලාවක හඩ හටගත්තේ යම්සේද ඒ ආකාරයටමයි සතර මහා ධාතුව ඇසුරුකර මේ කයෙන් අනාත්ම වූ ශබ්දය නිර්මාණය වන්නේ. එනිසයි බුදුරජාණන් වහන්සේ "ශබ්දා අනත්තා" කියල දේශනා කරන්නේ. එහෙමයි අම්මාගේ තාත්තාගේ දුවගේ ශබ්දය නොලැබිය හැකි වන්නේ, අනාත්ම වන්නේ. එනිසයි ධාතුවක් උපාදාය රූපයනුත් පිරිසිදු නොදන්නාකම තුල අනාත්ම වූ ධාතූනුත් උපාදාය රූපයනුත් ආත්ම කරගැනීම තුල කාම රාග පටිඝ හටගන්නේ.

මේ පින්වත් ඇත්තන්ට තවදුරටත් ශබ්දයත් විඥානයත් පිලිබද පැහැදිලි වන්නට මේ පුංචි උදාහරණයක් උපකාර කරගන්න බලන්න. ලෝකයේ නොයෙක් ගුවන් විදුලි ආයතන වලින් ලක්ෂ ගණනින් ගුවන් විදුලි තරංග ලොව පුරා බෙදා හරිනව. හැබැයි මේ ඇත්තන්ට ඒ ශබ්දයන් නිකන් හිටිය කියල අහන්නට ලැබෙන්නේ නැහැ. ඒනිසා මේ ඇත්තන්ට දුකක්වත් කණගාටුවක්වත් ඇති වන්නේත් නැහැ. තියනවද නැතිද කියලවත් කියන්න බැරි තරම්. ඒත් දවසක රේඩියෝවක් ගෙනත් විදුලියක් ලබාදීල ඒ ගුවන් විදුලි තරංග අසන්නට සලස්වගත්තොත් එදා ඉදන් මේ ඇත්තන්ට ඒ ශබ්දය තුලින් ආත්මභාව ගතිය නිසාම දුක සැප හදාගන්නේ නැතිද? පඨවි ආපෝ තේජෝ වායෝ ධාතූනුත් උපාදාය රූපයනුත් ඇසුරු කරන් හටගත් ගුවන් විදුලි යන්ත්‍රය විදුලිය නැතිව තියනකල් කිසිම ශබ්දයක් හදාගත්තෙ නැහැ. ඒත් විදුලිය ලබා දුන්නද, උපකරණයත් හොදින් ක්‍රියාත්මක වුනාද? දැන් පෙර නොතිබුණු ශබ්ද හටගන්නව. ඒ ශබ්දත් තේරෙනව.

මේ ආකාරයටමයි සතර මහා ධාතුවක් උපාදාය රූපයන්ගෙනුත් සකස් වූ අනාත්මවූ මේ කය තුලට විඥාණය බැසගත් මොහොතේ පටන් ශබ්දය විශේෂයෙන් දැන ගන්නේ. රේඩියෝව නිසා කොහේවත් ගිය රේඩියෝ තරංග ශබ්ද කරන් දුක සැප හදාදෙනව වගේම. එසේ විඥානයෙන් ශබ්ද විශේෂයෙන් හදුනා නොගත්තනම් අපිට දුක සැප හටගන්නේ නැහැ, එහෙම හදුනාගත්තත් ප්‍රඥාවෙන්ම දකින්න පුළුවන්නම් උපේක්ෂාවමයි ඇති වන්නේ, අනාත්ම වශයෙන් දකින්න පුළුවන්කම තිබුනනම් ගෙවල් දොරවල් යාන වාහන ගල් පිලිම වගේම අනාත්ම වූ ශබ්දය හටගත්තද නොගත්තද කියන වගක්වත් නැතිව මේ ඇත්තන්ටත් ඉන්නට තිබුණ. නමුත් දැන් විඥාණය ශබ්දය විශේෂයෙන්ම හදුනාගන්නව. නිත්‍ය, සුඛ, ආත්ම කරල දෙනව. ඒ තුල සැපදුක් උපේක්ෂා වේදනා සංඥා හැදෙනව. ආත්ම වූ ශබ්දයෙන් නිදහස් වෙන්නට බැරි වෙනව. ඒ

විඥානයේ හදුනාගැනීම් කොහොමත් අපිට නවත්වන්න බැරි නිසා. නමුත් කවදා හරි ශබ්දය

හටගැනීමේ යථාභූත ඥාණය මේ ඇත්තන්ට ලැබුනනම් අනාත්ම වූ ශබ්ද ඉදිරියේ ගහක් ගලක් වගේ උපේක්ෂාවෙන් ඉන්න තිබුන අටලෝ දහමෙන්ම කම්පා නොවී.

ශබ්දය ශබ්දය විතරක්මයි කියන තැන ඉන්නට තිබුන මගේ සම්මා සම්බුදු බුදුරජානන් වහන්සේ වගේම, මහා කස්සප මහ රහතන් වහන්සේ වගේම. එනිසා අනාත්ම වූ රූපස්කන්ධයන් විසින් හදල දෙන්නේ අනාත්මවූ සිතිවිලිමයි කියල මේ ඇත්තෝ දැනගන්න. බාහිරත් පිටතත් පිලිබද මනා ප්‍රඥාවෙන් බලන පින්වතුන්ට තමන්ගේ කියන ශබ්දය පවා අනාත්ම බවමයි වැටහෙන්නේ. ඒතුල ඒ ඇත්තෝ ශබ්දය පිටකරන්නේ දැනගෙනමයි. ඒ නිසා විඥානය පිලිබද ලබන අවබෝධයක් කාම රාග පටිස දුරු කරගන්නට හේතු වෙනව කියන එක දැන් වැටහෙන්නට ඕනේ. ඒ කියන්නේ විඥානය නිසයි මේ අනාත්ම ශබ්ද හඳුනාගැනීම යන්නත්, ඒ විඥානය නිසාමයි වේදනා සංඥා චේතනා එස්ස මනසිකාරයන් ආත්ම වශයෙන් හටගන්නේ කියන නුවණ හදා ගන්නටත් ඕනේ. විඥානය අනිත්‍යයි, අනාත්මයි කියන තැනට එන්න මේ ඇත්තන්ට විඥානය සය ආකාරයකින් ක්‍රියා කරනව කියන එකත් උපකාර කරගන්න පුලුවන්. හිතන්න රූපය හඳුනාගන්න වෙලාවට ඒ කාර්ය විතරයි, ඒ තුල ශබ්දය හඳුනා ගැනීම නැහැ. ශබ්දය හඳුනාගන්නා විට, ගන්ධය හඳුනාගන්නේ නැහැ. එහෙම ඒ ඒ අවස්ථාවන්වලදී විඥානය ක්ෂණයක් පාසා ඇතිවෙමින් නැති වෙමින් යනව. ඒ ඒ තැන්වලදී මේ දැනගැනීම් මම දැනගන්නවා කියන තැන නෙවෙයි ඉන්නේත්, ඉන්න ඕනත්. අනාත්ම වූ විඥානයේ දැනගැනීමුයි දැනගන්නේ. විඥානය නිරුද්ධ දවසට මේ කිසිම දැනගැනීමක් නැති වෙනව. එදාටත් ශබ්ද තියෙයි, රූප තියෙයි හැබැයි විශේෂයෙන් දැනගන්න විඥානයක් නැහැ. මාත දේහය මාත දේහය ලෙස අවබෝධයෙන් පවතියි. අනාත්ම විඥානය අනාත්මම වෙයි.

ශබ්දයේ අනාත්ම ස්වභාවය වැටහුණු මේ ඇත්තන්ට ගන්ධයේ අනාත්ම ස්වභාවයක් දැනගන්නට වෙනව. රූපය හෝ ශබ්දය පිරිසිදු දකිනකොට ඒ කියන්නේ එක අධ්‍යාත්මික සහ බාහිර ආයතනයක් නිසා විඥානයේ ඇති වෙන නැතිවෙන හැටි පිරිසිදු දකිනකොට අනෙක් ආයතනත් ඉබේම මේ ඇත්තන්ට අවබෝධ වෙනව. නමුත් උපකාරයක් වශයෙන් අද දිනයේ මේ ඇත්තන්ට මම මේ ආයතන වෙලාව අනුව පුළුවන් කරමින් පැහැදිලි කරල දෙන්නට උත්සාහවත් වෙන්නම්. ගන්ධයත් මහා භූතයත් නිසාම හටගන්නා බව මේ පින්වත් ඇත්තන්ට තේරෙන්නට ඕනේ. එහෙම නැතිව ගන්ධයක් හටගන්නට වෙන කිසිම හේතුවක් නැහැ. අනාත්ම වූ සතර මහා ධාතුව නිසා හටගන්නා ගන්ධය ආත්ම වෙන්න පුළුවන්ද? මේ ඇත්තන්ට ඇපල් ගෙඩියක් ලැබෙන තැන ලැබෙන්නේ සතර මහා ධාතුව නිසා හටගත් වර්ණයත් හැඩයත්නම් ඒ වර්ණය හැඩය ඇපල්ම කියල කියන්න පුළුවන්ද? ඒ සතර මහා ධාතුව නිසා උපන් යම් කිසි ගන්ධයක් නාසය අසලට එනකොට ඇපල් ගෙඩියත් නාසය ඇතුලට වායෝ ධාතුව එක්කම ඇතුල් වෙනවද? ඇපල් කියල

කියන්න. එතන ලැබෙන්නේ දක්නට නොහැකිවූ අනාත්ම වූ ගන්ධයක් පමණමයි. විශේෂත්වය ඒ ගන්ධය හටගන්නට හේතුවුන කාරණය ඇපල් නොවෙයි. අනාත්ම වූ සතර මහා ධාතුවමයි. ඒ තුල ඇපල්වත් ඇපල්වල සුවදවත් ලැබෙන්නේ නැහැ. විඥානයෙන් ශබ්දය අඳුනාගත්තේ යම්සේද අනාත්ම වූ රූපය හඳුනාගත්තේත් එලෙසමයි. එසේනම් අනාත්ම වූ සතර මහා ධාතුව නිසා හටගත් අනාත්මවූ ගන්ධය හඳුනාගත්තේත් එලෙසමයි. විඥාණය නිරන්තරයෙන් උත්සාවත් වෙන්නේ ලෝකයේ කෙනෙක් දෙයක් තැනක් තියනව කියන තැන පෙන්වන්නම විතරයි. එනිසයි විඥානය මායාකාරයකුට උපමාකර බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන්නේ.

දැනට මේ පින්වත් ඇත්තෝ ඔය ප්‍රමාණය මතක තබාගන්න. ගන්ධයෙන් පසුව මේ පින්වතුන්ට හමුවෙන්නේ රසයයි. එයත් ඒ ආකාරමයි. අනාත්ම වූ සතර මහා ධාතුව රාශිභූත වෙනකොට ඒ සමගම රසයනුත් හටගන්නව. හැබැයි ඇපල්වත් දෙල්වත් රස නෙවෙයි. ඒ කියන්නේ දෙයක නොවෙයි. තදගතිය ගලන වැගිරෙන ගතිය කියන්නේ එකක්, ඒ සමග හටගන්නා රස කියන්නේ තවත් එකක්. ආයතන දෙකක දැනීම් දෙකක්. මේ ඇත්තෝ දන්නව කටතුල යමක් තියනව කියන දෙය දැනගන්න අවස්ථා දෙකක් සම්පූර්ණ වෙන්නට ඕනේ. එකක් කාය සම්පස්සය අනික ජිවිහා සම්පස්සය. ජිවිහා සම්පස්සය නැතත් කාය සම්පස්සය දෙයක් යමක් තියනවා කියන තැන ගෙනෙනව. කටතුල තිබෙන දෙයකින් රසය දැනගන්න පුලුවන් ඉතාමත් සුලු වෙලාවයි. ඉන්පසු එය නිරුද්ධ වෙනව. රසය කියන්නේ රසයට පමණමයි. මේ ඇත්තෝ දන්නව දිව හරහා ඒ කියන්නේ දිව විනිවිද ඇපල් කැලි යන්නේ නැහැ. ඒ වගේම ජලය උරාගන්නේත් නැහැ. ජලය

හෝ ඇපල් හෝ කැබලි යන්නේ ආමාශයටයි. දිවෙන් ඇපල් කැබලි උරාගන්නේ නැහැ. එහෙනම්

මේ ඇත්තන්ට දිවට රසය සමග ඇපල් දැනෙන්ට ක්‍රමයක් නැහැ. ඇපල් කියල දැනගන්න දිවේ ඇසුත් නැහැ. ඇස් තිබුනත් ඇපල් කියල හමුවෙන තැන තියෙන්නෙ වර්ණයකුත් හැඩයකුත් විතරමයි. එනිසා දිව දෙයක් දැනගත්තා කියන තැන ඉන්නවනම් ඒ කිසියම් රසයක් විතරයි. ඒ රසයද ස්පර්ශය නිසා හටගත් දෙයක් පමණයි.

ස්පර්ශය හටගත්තේ සලායතන නිසයි කියන පටිච්චසමුප්පන්න භාවයට හිත තියන්න පුළුවන්නම් වඩා හොඳයි. දැන් මේ ඇත්තෝ කල්පනා කරන්න බඩගින්නට දෙයක් කන තැනට එන්න කුසගිනි වේදනාව හටගන්නේ කොහොමද කියල. කුසගිනි වේදනාව දැනෙන්තේ ආමාශය ඇසුරුකරගෙන හටගත් කාය සම්පස්සය නිසයි. දැන් මේ ඇත්තෝ ආහාර ගන්න යනවිට දකින ආහාරයෙන් ඒ කියන්නේ ආහාරයක රූපයෙන් කුසගිනි වේදනාව නැතිවෙනවද? එහෙම නැතිනම් ආහාරය කියන තැන ගත්තයට කුසගිනි වේදනාව නැති කරන්නට පුළුවන්ද? එහෙම නැතිනම් දිව මත ඇතිවන රසයෙන් කුසගිනි වේදනාව නැති කරන්නට පුළුවන්ද? එකම කෑබැල්ලක්වත් බිත්දුවක්වත් නොගිලීමෙන්. එසේනම් අප ආහාර කුසතුලටම ඇතුල්කර එහි පවතින දුක් වේදනාව සැප වේදනාවක් කලයුතුයි. එම සැපය ආහාරයේ රූප ස්පර්ශයෙන්වත්, ගන්ධ ස්පර්ශයෙන්වත්, රස ස්පර්ශයෙන්වත් ලබාදෙන්නට බැහැ, සැපය සකස් වෙන්නේ නැහැ. පුළුවන් කාය සම්පස්සයෙන් පමණමයි. එසේනම් ඇයි ඔයතරම් රසයන් ගත්තයත් ආහාරයතුල මේ ඇත්තෝ සොයන්නෙ. රසය විඳින්න එපා කියන්නේ නැහැ, ඒත් දැනගෙන විඳින්න. එනිසා මෝඩකමින් ආහාරයක තාවකාලික රස සංඥාවට ගත්තයට අසුවෙලා තණ්හාවෙන් බැඳෙන්නට එපා. අවශ්‍ය දේ පමණක් යථාභූතව දැනගෙන කරගන්න සිත හදාගන්න.

රස විඳින වෙලාවට රසත් විඳින්න. ඒත් දැනගෙනම විඳින්න. මේ කරුණු නිසා තමයි මගේ බුදුරජාණන් වහන්සේ ආහාර ගන්නාවිට පමණ දැන ගන්නටයයි, කුසගිනි වේදනා නිවීමට ගන්නයයි දේශනා කරන්නෙ. කොතන පමණ දැනද? රූපයේවත් නාසයේවත් දිවේවත් නොවේ කායසම්පස්සය ඇතිකරදුන් උදරයේ නැතහොත් ආමාශයේ දුක් වේදනාව දුරුවන පමණට. බුන්මවර්යාව පවත්වාගැනීමට හැකි පමණින් නොමැරී ජීවත් වීමට. හැබැයි ආහාරයකින් බලාපොරොත්තුවන අවශ්‍ය කරන ඕනෑම ප්‍රමාණවත්ව කයකට අවශ්‍යයි. ඒ පිලිබදවත් දැනගෙනම ආහාරය දකින්න. රසය ගැන ප්‍රමාණවත් වෙයි දැනට.

කායසම්පස්සය මම මේ පින්වත් ඇත්තන්ට පෙරත් සදහන් කරල තියනව. කායසම්පස්සයේදී අපිට සෘජුවම ලැබෙන්නේ පඨවි, තේජෝ, වායෝ ධාතූන්ගේ ස්පර්ශය දැනගැනීමයි. ආපෝ ධාතුව දැනගැනීමට ලැබෙනවනම් සීතල හෝ උණුසුම් හෝ තද ගතියෙනුයි දැනගන්නට ලැබෙන්නෙ කියල මම මේ ඇත්තන්ට පෙර ඔප්පු කරලත් කියල තියනව. හිතන්න සීතල කියන්නෙ ආත්ම දෙයක්ද? උණුසුම කියන්නේ ආත්ම දෙයක්ද? සීතල දැනගන්න තැනක් එතකොට ඒ සීතල අනාත්ම විදියටමයි අනාත්ම සිතෙන් දැනගන්න ලැබෙන්නෙ. එනිසා සීතල මම මගේ කරගන්න එපා. මේ ඇත්තන්ට යම් තද ගතියක් දැනෙනවනම් ඒ තද ගතිය අනාත්මයි කියන තැන නුවණින් විමසල බලන්නට ඕනේ. තද ගතිය, දවන තවන ගතිය, පුම්බන හැකිලෙන ස්වභාවයනුත් අනාත්මයි කියලයි මේ කියන්නේ. අපි කථා කරන්නේ ගති ගැනයි. ඒක හොඳින්ම තේරුම් ගන්න. ධාතුව ගැන නෙවෙයි. එය පටලවා ගත් තැනයි මේ ඇත්තන්ට ගැටීම් අනවබෝධයන් ඇති වෙන්නේ. මේ ඇත්තන්ට හිසේ කැක්කුමක් ඇති වුනත් කිසියම් හෝ කායික වේදනාවක් බඩගිනි වේදනාවක් ඇති වුවත් ඒ සදහා දායක වෙලා තියෙන්නේ කයේ කිසියම් කොටසක පඨවි හෝ, ආපෝ හෝ, තේජෝ හෝ, වායෝ ධාතූන්ගේ එකිනෙක ස්පර්ශවීමක්මයි. ඒ කියන්නේ කායසම්පස්සයයි. සම්පස්සයක් දැනගන්නේ විඥානයෙනුයි. ඒ කියන්නේ අනාත්ම වූ ධාතූන්ගේ ස්පර්ශය නිසා අනාත්මවූ දැනගැනීම සහිත විඥානයයි හටගන්නේ. එතකොට වේදනාව මම, මගේ, ආත්ම වශයෙන් ගන්න පුළුවන් තැනක් ලැබෙන්නේ නැහැ.

මතක තියාගන්න මම ඉන්නවනම් තමයි මගේ දේවල් තියෙන්නෙ, මගේ ආත්මය වෙන්නෙ. එනිසා කායික වේදනාව මේ ඇත්තන්ට ඉවසීමෙන්මයි දරන්නට වෙන්නේ. බුද්ධාදී උතුමන්ට කායික වේදනාව ඉවසන්නට සිදුවුන බව මේ පින්වත් ඇත්තෝ තමන්ට ශක්තියක් වෙන විදියට මතක තියාගන්න. නමුත් තමන්ට ධ්‍යාන බලයෙන් වේදනාව පැනබෝල් පෙත්තක් බිල යටපත් කරගන්නව වගේ තාවකාලිකව යටපත් කරගන්න පුළුවන්. හැබැයි නිට්ටාවට නෙවෙයි. ඒ වගේම කයට හැර ඇසටවත් කනටවත් නාසයටවත් දිවටවත් මතසටවත් වෙන ආකාරයක දුක් වේදනාවක් කිසිම ආකාරයකින් මේ ඇත්තන්ට ලබාදෙන්නට බැහැ කියන දෙයත් මේ ඇත්තන්ට ශක්තියක් වෙයි. මේ මග හොඳින් වඩනවනම්. හැබැයි ඇඟිල්ලෙන් ඇහැට ඇත්නම, රස්නෙන්

තේ එකක් බිච්චම, දිව පිටුවානානම් එතන තියෙන්නෙ කායසම්ඵස්සය. කායික වේදනාව. පටලවා ගන්න එපා.

දැන් අපි කථා කරන්නේ අපේ ජීවිතයේ ඇත්තම ඇත්ත අවස්ථාව. මේ ලෝකය අපට හදල දෙන අපේ සිත නැතිනම් මනායතනය පිලිබදව. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කලේ ලෝකය බලියක් පමණවූ මේ කය තුලයි කියන දේ මේ ඇත්තන්ට අවබෝධ වෙන්නෙ මනායතනය තුලයි. ඒ විදියට ඉහත දැක්වූ අනාත්ම වූ අභ්‍යන්තර සහ බාහිර ආයතන නිසා හටගන්නා අනාත්ම වූ මනායතනකුයි අප ඇසුරු කරන්නේ. ඉහතින් ගත් මහාභුතයන්ගෙන් හටගත් අනාත්ම වූ වර්ණ ශබ්ද ගන්ධ රසයන් ස්පර්ශයන් බාහිර ස්ථාන, සත්ව, පුද්ගල ආත්ම වශයෙන් සලකන්නේ මේ සිතයි. ඒ හැම තැනකදීම අපිට හමුවෙන්නේ මේ කය ඇසුරුකරන් හටගන්නා සිත්මයි. එනිසා හැකි හැම වේලාවෙම බාහිර ආයතනය ලැබෙන තැන තියෙන්නේ අනාත්ම වූ ස්කන්ධ ටිකක් බව දැනගත්ත එක වටින්නෙ එනිසයි. ඒවා දැන ගැනීම සිදුකරන්නේ විශාලය නැතිනම් සිතින්ම නිසාබවත් මෙනෙහි කරන්න. අපි කැමතිවුනත් නැතත් විශාලය ඒ හදුනාගැනීම කරනබවත් දැනගන්න. විශාලය කියන්නෙ සිතක් කියන දේම හොදින් මතක තියාගන්න. එනිසා පුලුවන්තරම් එහෙම හදුනාගන්නා අවස්ථාවේ විශාලයට ඉඩනොදී ප්‍රඥාවට ඉඩතියල යථාභූතවම දකින්න. එහෙම පෙනෙන තැන අපට සත්වයෙක් පුද්ගලයෙක් ස්ථානයක් හමුවෙනව නෙවෙයි අනාත්මවූ රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, ස්පර්ශ සහ අරමුණු **සිත්ම** සිතෙන්ම ආත්මකරල දෙනබවම දකින්න. එහෙම දකිනගමන් සිත බාහිරට යොමුවෙලා යමක් බාහිර තියනවා ඉන්නවා කියන තැනින් නිදහස් වෙලා සිත තුලමයි මේ ලෝකය ගොඩනැගෙන්නේ කියන දේ අවබෝධ කරගන්න. ඒ කියන්නේ පෙර සදහන් කල ආකාරයට බාහිර ගැන හිතනව කියන තැන හිතන්නේ තමන්ගේම හිත ගැන බව අවබෝධ කරගන්න.

හිත කියන්නෙ රූපයක් ශබ්දයක් ගන්ධයක් රසයක් හෝ ස්පර්ශයක්මයි කියනබව නිතර මතක් කරගන්නම ඕනෙ. අපි ඇස් ඇරන් රූපයක් දිහා බලන් හිතුවත් අපි කරන්නේ අපේම හිත ගැන අපේම හිතින් හිතන එකයි. අපි ඇස් පියන් හිතුවත් අපි හිතන්නේ අපේම හිතින් අපේම හිත ගැන මනසිකාර කරන එකයි. එනිසා ඒ මෝඩකමෙන් මේ පින්වත් ඇත්තෝ නිදහස් වෙන්න දැන් කාලය හරි කියල දැනගන්න. අපි රූපය පිරිසිදු දකින්නේ සිත ගැන දැනගන්න සිතට තවත් අපිව රවට්ටන්න බැරිකරන්න කියල මතකතියාගන්න. ඒ තුලින් ඇස් හමුවට හෝ කන හමුවට එන රූපයන්ගේ හෝ ශබ්දයන්ගේ යථාභූත ස්වභාවයමයි ඇති වෙන්නේ. ඒත් එහෙම කිසියම් ඇත්තකුට රූපය දැකලම සිත පිලිබද හිතන්න අවශ්‍ය වෙන්නෙ නැහැ කියල හිතෙනවනම් මේ ඇත්තෝ ඉස්සර කියපු විදියට මනස පිලිබදව තව තවත් ගැඹුරින්ම හිතන්න. අපිට අම්මා තාත්ත දුව පුතා හමු වෙන්නෙ අපේම සිත තුලයි කියන විදියට. ඒ වගේම **අපි අම්ම ගැන හිතනව කියන තැන හිතන්නේ අපේම හිත ගැනයි** කියල නිරන්තරයෙන් දකින්න.

කොයි වෙලාවකවත් හිත බාහිර අම්මා තාත්තා දුව පුතා ගෙවල් දොරවල් තියනව ඉන්නව කියන තැනට **එන්න දෙන්නනම් එපා**. මේ බව මේ ඇත්තන්ට කිවුවේ රූපයෙන් බැරිනම් නාමයට හිත තියල හරි මේ මග වඩාගන්න පුළුවන්නම් ලාභයක්ම යහපතක්ම වෙන නිසයි.

හැබැයි තවදුරටත් රූපය පිරිසිදු දකිනව කියන තැන ඉන්නවනම් මේ ඇත්තන්ට පට්ඨි ආපෝ තේජෝ වායෝ ධාතුවෙන් තොරව හටගත්ත වර්ණයක් ගන්ධයක් රසයක් ඕජාවක් එහෙම නැතිනම් ශක්තියක් ශබ්දයක් ස්පර්ශයක් මේ ඇත්තෝගෙ කය ඇසුරු කරගෙන හෝ බාහිර ලෝකය ඇසුරු කරගෙන පවතිනවද කියල බලන්න. එහෙම කිසිම දෙයක් මේ ඇත්තන්ට මේ සංසාරෙ දකින්න අහන්න ලැබෙන්නෙ නැහැ. එහෙනම් අනාත්ම වූ ධාතූන් නිසා හටගන්නේ අනාත්ම වූ වර්ණ හැඩයන්මයි, අනාත්ම වූ ශබ්දමයි, අනාත්ම වූ ගන්ධයන්මයි, අනාත්මවූ රසයන්මයි, අනාත්මවූ ස්පර්ශයන්මයි. එසේම ස්පර්ශයට උපකාරවන අධ්‍යාත්මික ආයතනවූ ඇස කන නාසය දිව ශරීරය හටගන්න උපකාර වුනෙත් ඒ අනාත්ම වුන සතර මහා ධාතුවමයි. එහෙනම් ඒ සියල්ලත් අනාත්මයි. ඒ අනාත්මවූ ධාතූන් හා උපාදාය රූපයන් ඇසුරු කරගෙන හටගන්නා විශේෂයන් දැනගැනීම නම් වූ විශාලයක් අනාත්මමයි. විශාලයට අතපය කකුල් තියනව ඇවිදිනව මේ ඇත්තෝ දැකල තියනවද? ක්ෂණයක් ක්ෂණයක් පාසා එක දෙයකින් එකකට මාරු වෙනකොට පෙර නොතිබීම හටගෙන ඉතුරු නැතිවම නැතිවෙන දෙයක් සත්ව පුද්ගල ස්වභාවයෙන් මේ ඇත්තන්ට ගන්න පුළුවන්ද?

මතක තියාගන්න අඹ ගහේ පොල් හැදෙන්නේ නැහැ වගේ අනාත්ම වූ දෙයක් නිසා ආත්ම වූ දෙයක් හටගන්නේ නැහැ.

අනාත්ම විඥානය අනාත්ම වූ කය පරිහරණය කරනව රූප දකින්න. ශබ්ද අසන්න, ස්පර්ශ ලබන්න. හැබැයි කය කවදාවත් ඒ රූපවත් ශබ්දවත් රසවත් ස්පර්ශවත් දැනගන්නෙ නැහැ. වාහනයේ රියදුරාට ඕනෙ තැනට වාහනය ගියාට වාහනය ගියේ කොහෙද කියල වාහනය දන්නෙ නැහැ වගේ. අම්ම කියන රූපය විඥානයෙන් ඒ කියන්නේ සිතෙන් දැනගෙන අම්ම විදියට, ඒ අම්ම නිත්‍ය සුඛ ආත්ම විදියට ඵලියෙ නැතිනම් බාහිර ඉන්නව තියනව කියන විදියට බැස ගත්තත් ඒ සිතක්මයි, ඒක හටගත්තෙන් මනසෙයි. දැන් මනසට බැහැ ඒ රූපෙ බාහිර ඉන්නව කියන තැන ඉදන්නම් ඒ රූපය ආයෙමත් දකින්න ඇස නැතිව. හැබැයි මනසෙමයි හටගත්තෙ, හටගෙන නිරුද්ද වුනා කියන තැන දන්නවනම් ඇස පාවිච්චි කරන්නෙ ආයෙමත් සිතක්මයි උපදින්නෙ කියල දැනගෙනමයි, ඒ වගේම ඇසට රූප පෙනෙන්නෙ නැහැ කියන තැන ඉදගෙනමයි. නමුත් එහෙම නොදන්නා කම තියනතුරු ඒ කියන්නෙ සාමන්‍ය විදියට **බාහිර බලන්න ඇස** පාවිච්චි කරන්න ඕනෙ. රියදුරා යන්න ඕනේ තැනට වාහනය ගෙනගියා වගේ. හැබැයි වාහනය කිසිවක් දන්නෙ නැහැ. එහෙනම් මනස ඇසට කියනව රූපය බාහිර තියනව කියන සිතීවිල්ලෙ ඉදන්, ආයෙමත් බලනවා කියන තැන හටගන්නෙ සිතක් බව නොදැන බලන්න, ඒ පැත්තට, ඒ තැනට ඇස හරවන්න කියල.

දැන් ආයෙත් ස්පර්ශ සිත නිසා මහාභූත රූපත් උපාදාය රූපයනුත් ඒ කියන්නෙ වර්ණ හැඩ ඇසුරු කරන් සිත් හටගන්නව. ඒ එක හිතකට ආයෙත් අර අම්ම කියන සිත ගලපල අම්ම දැක්ක කියන තැනට ආයෙත් මේ සිතීන්ම එනව. එහෙමයි අම්ම ආයෙ ආයෙත් දකින්නෙ. හැබැයි බාහිරවත් ඇසෙන්නවත් නෙවෙයි. හිතීන්ම දැකල හිතීන්ම දැකපු හිතටකට අම්ම කියන නම දාගෙන හිතීන්ම ඒ හිත ගැනම දුක් සැප රාග ද්වේශ මෝහ හදාගන්නෙ එහෙමයි. හැබැයි ඒ හිත හටගන්න අනාත්ම සතරමහා ධාතුවයි උපාදාය රූපයනුයි උපකාර කලා. දැන් මේ පින්වත් ඇත්තන්ට තේරෙන්න ඕනෙ ස්පර්ශය සදහා හමුවන අවස්ථා තුනම ඒ කියන්නේ ඇස අනාත්මයි සතරමහා ධාතුවයි උපාදාය රූපයනුයි නිසා, ඒ වගේම සතරමහා ධාතුවත් උපාදාය රූපයනුත් නිසා හටගන්නා රූපයත් අනාත්මයි, ඒ අනාත්ම වූ රූපය හදුනාගත් විඥානයත් අනාත්මයි යනබව. මේ ආකාරයට රූපය පිරිසිදු දැකල ඒ අනාත්ම වූ රූපය ඇසුරු කරන් හටගන්න විඥානයත් මේ ඇත්තන්ට අවබෝධ වෙන දවසක් එනකොට මේ ඇත්තො තුන් හවයම තව කොයිතරම් ගියත් මේ ආකාරයෙන් අනිත්‍ය දුක්ඛ අනාත්ම යන ත්‍රිලක්ෂණයට නතු වෙලා කියල අවබෝධ කරගනියි.

හොදයි, මේ ඇත්තන්ට ආයෙත් අවසන් වරට පෙර කිවුවත් නැවත මතක් කරන්නම්. මේ ටික හොදින් මතකතියාගන්න. නිතර මනසිකාර කරන්න. සතර මහා ධාතුවත් උපාදාය රූපයනුත් අනාත්මයි. එහෙම අනාත්ම රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, ස්පර්ශ ඇස කන දිව නාසය ශරීරයට ලැබෙන කොට ඒවා ඒ ආකාරයෙන්ම අනාත්ම ලෙස පෙනෙන්නට නොදී සිතෙනුයි ඒවා අම්මගේ රූපය තාත්තගේ රූපය කරල දෙන්නෙ. ඒකයි සැරියුත් මහ රහතන්වන්සේ නලකලාප සූත්‍රයේදී දේශනා කරන්නේ බට්ඨිටි දෙකවගේ නාම රූප විඥානයටත් විඥානය නාම රූප වලටත් උපකාරයි කියල. ඒවගේ **අනාත්ම වූ සතරමහා ධාතුවයි උපාදාය රූපමයි අනාත්ම සිත් ඇති කරන්න උපාකාර කරන්නෙ.** අම්මගේ ශබ්දය කරන්නේ. දූවගේ පුතාගේ සුවද කරන්නෙ. දූවගේ පුතාගේ ස්පර්ශය කරන්නෙ. රූප, ශබ්ද, ගන්ධ, රස, ස්පර්ශ කියන හැම අවස්ථාවක්ම අපි දැනගන්නේ සිතෙන්මයි. කයේ කිසිම කොටසකින් නෙවෙයි. කයේ කොටසකින් නෙවෙයිම කියල සැක නැති කරන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කරලම දැනගන්නයි කය හැදිල තියෙන අනාත්ම ධාතු ස්වභාවය හොදින්ම දැනගන්න ඕන වෙන්නෙ. එතකොටයි මේ හැමදේම සිදු කරන්නේ, අපිව මේ හවය පුරා අරන් යන්නේ අපේ හිතමයි කියල දැන ගන්නෙ. අඩුම ගානෙ මේ කය හැදිල තියෙන අනාත්ම ධාතු ස්වභාවය පවා දැනගත්තේ සිතෙන් කියන දේ අවසානෙ දැන ගන්නව. ඊට පස්සේ එතන ඉදන් සිතේ යථාභූත ස්වභාවයයි දකින්නෙ නිවන සාක්ෂාත් වෙනතුරුම, සියලු කෙලෙස් දුරුවෙන තුරු. මොකද සියලු කෙලෙස් ඇතිවුනෙ සියල්ල අල්ලගත්තෙ සිතීන්ම නිසයි. **එනිසා ඇසෙන් නෙවෙයි හිතෙනුයි දකින්නේ** කියන දේ හොදින්ම මතක්කරගන්න. ඇස රූපයක් දකිනවා කියන දෙයක්වත් දන්නේ නැහැ. හැබැයි සතර මහා ධාතුවෙන් හටගත් ඇස අනාත්ම වගේම, ක්ෂණයක් පාසා ඇතිවෙලා නැතිවෙලා යන පවත්වන්න බැරි සිතත් අනාත්මයි කියල සිතෙන්ම අවබෝධ කරන්න. **දකිනවා, අහනවා කියන තැන්වල හටගන්නෙ හිත්මයි,** ගැඹුරින් කිව්වොත් විඥාන සිත්මයි. ඒ හිත හිතක් බව නොදන්නා කමතුල හිතට හිතීන්ම අම්මා තාත්තා දූව පුතා කියල නම් දාගෙන මෝඩකම තුල

ලෝභ ද්වේශ හදාගන්නේ තමන්ගේම හිත කෙරෙහි කියන දේ නිරන්තරයෙන්ම දකින්න. භාවනාවක් විදියට ඇවිදිනකොට වාඩිවෙලා ඉන්නකොට සැතපිලා ඉන්නකොට, නින්දියාම

ඇරෙන්න නිතරම පුරුදු කරන්න ඒ අයුරින් දකින්න. දකින රූපහින් ගැන, ශබ්ද හින් ගැන, ගන්ධහින් ගැන, රසහින් ගැන, ස්පර්ශහින් ගැන සිහියෙන්ම අතරක්නැර. එහෙම දකිනකොට අපිට කවදාවත් බාහිර දෙයක් ලැබුන නෙවෙයි, සිතක්මයි හමුවෙන්නේ සිතමයි සිතේ ඒ රසයන් හෝ නිරසයන් විදින්නේ කියන දෙය දැනගන්න. බුදුරජාණන් වහන්සේ මහා වේදල්ල සුත්රයේදී දේශනා කරන්නේ අරමුණු රසය නොගන්නා වූ ඉන්ද්‍රිය පහට සිත පිහිටා, සිතයි ඉන්ද්‍රියයන්ගේ අරමුණු රසය අනුභව කරන්නේ කියල. එතකොට කල්පනා කරන්න කවුද කැමති අනාත්ම වූ මගේ නොවන කයක් පරිහරණය කරන්න. දැන දැනත් කවුද කැමති අනාත්ම වූ මගේ නොවන මායාකාරී, ධවට්ටිකාර විඥානයක් මම කියල පරිහරණය කරන්න.

ඒකත් දුකම හදල දෙද්දි. එනිසා වැටෙනුයි නියරෙනුයි (නාම, රූප) දෙකෙන්ම නිදහස් වෙන්න, වැටත් නියරත් ගොයම් කානම් කාට පවසම් ඒ අමාරුව කිය කිය ඉන්නේ නැතිව. ඒවගේම මම පෙරත් කිවුව වගේ ආයේ මතක් කරන්නම් හොදින් මතක තියාගන්න බාහිර අම්ම ඉන්නවද නැතිද කියන එක නෙවෙයි ප්‍රශ්න. එහෙම ප්‍රශ්නයක් මේ ඇත්තො අහනව. දැනගන්න, මට අම්මව හම්බවෙන විදියෙයි, මම දකින විදියේ වැරද්දයි මෙනත තියෙන්නේ. ඒකයි මිච්චා දෘෂ්ටිය. අම්ම කියලවුනත් මම දකින්නේ වැරදියටනම් ඒක වැරදීම තමයි. කොයිතරම් තිත්ත වුනත් අමාරුවෙන් හරි මම දකින්නේ අම්මව උනත් හරියටමනම් ඒක අම්මාට නොවුනත්, මට මේ සසර දුකින් නිදහස් වෙන්න හේතු වෙනව. එදාට ඒ තිත්ත අමෘතයක් වෙයි. අද මේ අම්මව නිවරදිව දකින්න බැරි වුනා වගේ අනන්ත සසරෙ මට හමුවුන අම්මලව හරියට දකින්න බැරිවුන වැරද්දටයි අදත් මම මේ අම්මගෙන් පුතා වෙලා, අම්ම කෙනෙක් ලබල දුක් විදින්නේ. අදහරි මම මේ අම්මව යථාභූතව දැක්කොත් මේ අම්ම ආර්යන් වහන්සේ නමකගේ අම්ම වෙයි. ඒ අම්මටත් මේ මග කියා දීල මේ සසරින් නිදහස් කරගන්න පුළුවන් වෙයි.

ඒ යුතුකමම පිනම මදිද පුතෙක් විදියට අම්ම වෙනුවෙන් කරන්න ලැබුනොත්. ඒත් මේව එහෙම දැනගත්ත පමණින් මේ අනාත්ම ස්කන්ධයන්ගෙන් නිදහස් වෙන්න බැහැ. විඥාණය නොපිහිටන්න යෝනිසෝ මනසිකාරය පවත්වන්න ඕන. එනිසා මේ නාම රූප නිවරදිව අවබෝධ කලොත් අපි ස්වභාදහම්ම ඉදියි. හැබැයි ස්වභාදහම කියන්නේ කුරුල්ලෝ ගෙවල් දොරවල් නෙවෙයි. අනාත්ම වූ සතර මහා ධාතුවත් ඒ ඇසුරු කරගත් උපාදාය රූපයනුත්, අනාත්ම වූ නාමයනුත්. ඒ වගේම අවසාන වශයෙන් මේ පින්වත් ඇත්තන්ගේ වඩා පැහැදීම සදහා මුලු දේශනයම සංක්ෂිප්ත කරල මගේ සම්මා සම්බුදු රජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රී මුඛ දේශනයකින් මෙම දේශනය අවසන් කරනු ලබනව.

“අනුරාධය, කුමක් සිතන්නේද? රූප, වේදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඥානය සත්වයායයි දකින්නේද? ස්වාමීනි, එසේ නොවේමය.”

“අනුරාධය, කුමක් සිතන්නේද? රූප නැතිනම් වේදනාව නැතිනම්, සංඥාව නැතිනම්, සංස්කාරය නැතිනම්, විඥානය නැතිනම් සත්වයායයි දකින්නේද? ස්වාමීනි, එසේ නොවේමය.”

“අනුරාධය, මෙහි ඔබ විසින් මේ ආත්මයෙහිම, සත්‍ය වශයෙන්, ස්ථිර වශයෙන් සත්වයකු නොලැබිය හැකි කල්හි, උත්තම පුරුෂවූ, උතුම් නිවනට පැමිණියාවූ යම් ඒ තථාගතයන්වහනසේ නමක්, වෙයිද, ඒ තථාගතයන්වහනසේ

- 1 සත්වයා මරණින් මත්තෙහි වේයයි හෝ
- 2 සත්වයා මරණින් මත්තෙහි නොවේයයි හෝ
- 3 සත්වයා මරණින් මත්තෙහි වෙයි, නොම වෙයි, හෝ
- 4 සත්වයා මරණින් මත්තෙහි නොමවෙයි. නොවන්නේද නැතයයි, යන මේ කරුණු සතරෙන් වෙන්ව පනවන්නේනම් ඔබගේ ඒ ප්‍රකාශය සුදුසුද? ස්වාමීනි, මේ ප්‍රකාශය සුදුසු නොවේ.”

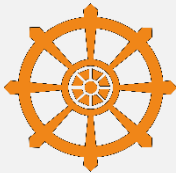
“මැනවි අනුරාධය. මැනවි. මම පෙරද, දැන්ද, දුක පනවමි. දුක්බයාගේ නිරෝධයද පනවමි.”

හොඳයි එහෙනම් මේ කෙටි ධර්ම දේශනය සිදුකිරීමෙන් වසර දෙකකට පෙර මිය ගිය සිය ස්වාමිපුරුෂයා බි.එම් කොච්චුවක්කු මහතාටත් සුඡිවත්වන සිය දරුවන්ටත් ඔවුන්ගේ ස්වාමිපුරුෂයන්ටත් බිරින්දෑවරුන්ටත් මුණුබුරු මිණිබිරියන්ටත් පින් අනුමෝදන් කරවන්නැයි

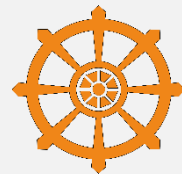
මාහට ආරාධනාකල මාගේ පින්වත් මැණියෝ ජී. ගමගේ මහත්මියටත් ධර්මය ශ්‍රවණය කරන්නාවූ දරාගන්නා වූ සියලු දෙනාටත් පින්වත් දියණිය මනුල්ජී බිනායා කොච්චුවක්කුටත් ඇයගේ මවටත්, සහෝදරියන් දෙදෙනාටත්, සහෝදරයාටත් සහෝදරියන්ගේ ස්වාමිපුරුෂයන්ටත් සහෝදරයාගේ බිරිදටත් ඔවුන්ගේ පින්වත් දරුදැරියන්ටත් සියලුම ඥාතීන්ටත් මේ ගෞතම බුද්ධ ශාසනයේ මේ ආත්මයේම උතුම් වතුරාරය සත්‍ය නිදුක් නිරෝගීව සුවසේ අවබෝධ වේවා කියල මෙත් සිතින් යුතුව ආශිර්වාද කරනව. එසේම මාගේ, අපගේ මිය ගිය පියාණන් මේ සියලු පින් අනුමෝදන් වීමෙන් මේ ගෞතම බුද්ධ ශාසනයේම ලද ආත්මභාවයේ උතුම් නිවනින් සැනසේවා කියල ඉතාමත් මෙත් සිතින් යුතුව පින් අනුමෝදන් කරනව.

☸☸☸හැමදෙනාටම තෙරුවන් සරණයි.☸☸☸

සත්‍ය ඥාන විදර්ශනා දේශනා

ධර්ම දානය පිණිසයි.

අරණ්‍ය සේනාසතවාසී පූජ්‍ය මාතර කස්සප ස්වාමීන් වහන්සේ.

- ප්‍රථම මුද්‍රණය
- ශ්‍රී බු.ව 2560 - පාලන වර්ෂ 2016
- දෙවන මුද්‍රණය
- ශ්‍රී බු.ව 2561 - පාලන වර්ෂ 2017

මෙම සදහම් පුස්තකය එලලත් මේ පින්වතුන් වෙතත් නිවන් මග පතනා පින්වත් ඇත්තකුට මෙම පුස්තකය ලබා දීමටද කාරුණික වෙත්වා !